

POROČEVALEC

GLASILO KOLEKTIVA KMETIJSKEGA KOMBINATA PTUJ

■ ŠTEV. 1

■ PTUJ, JULIJA 1964

■ LETNIK I.

Glasilo »Poročevalec« KK Ptuj izdaja delavski svet. Urejuje uredniški odbor: predsednik Ciril Kolarič; člani: Štrkl Milan, dipl. inž. kmet., Valentin Viktor, Glušič Miran, inž. kmet., Mlakar Jurij, Grabrijan Maruša in Guštin Stane, dipl. inž. kemije

Odgovorni urednik: Oton Polič

Uredništvo in uprava: Ptuj, Muzejski trg 2

List izhaja mesečno

Tisk: Časopisno podjetje Mariborski tisk, Maribor

Rokopisov ne vračamo

Kmetijski kombinat Ptuj v razvoju

Želja po lastnem časopisu našega podjetja, ki se je rodila iz potrebe po obveščanju kolektiva o notranjih gospodarskih in drugih dogajanjih, se je slednjič izpolnila. Ob tej priložnosti prav gotovo ne bo odveč, če si priključimo v spomin nekatere najbistvenejše momente iz štiriletnega življenja našega kombinata.

K ustanovitvi kombinata nas je privedla zavest, da mora tudi ptujsko kmetijsko področje prispevati svoj delež k izvršitvi nalog, ki jih je družba naložila vsemu jugoslovanskemu kmetijstvu. Te naloge so predvsem sledeče: — proizvajati zadostne količine osnovne hrane za prebivalstvo;

— proizvajati surovine za živilsko predelovalno industrijo v takih količinah, da bo omogočen njen nadaljnji razvoj;

— proizvajati za izvoz.

Razumljivo nam je bilo, da se lahko takih nalog uspešno lotijo le velike organizacije, z velikimi zmogljivostmi, ki bodo sposobne povečati materialno tehnično osnovo, izpopolniti tehnologijo in organizacijo proizvodnje ter specializirati samo proizvodnjo. Čeprav smo si te cilje v osnovi zastavili že od vsega začetka, je vera v njihovo izvršitev sorazmerno počasi pronicala v zavest kolektiva, ki mora biti v tem procesu glavni činitelj. Nezaupanje v pravilnost teh ciljev je izviral in delno še danes izvira iz dveh izhodišč — notranjega in zunanjega. Notranji razlogi so

predvsem v prepočasnem in premalo sistematičnem urejanju organizacije, tako v smislu upravljanja kot tudi v uvajanju moderne tehnologije, zunanji pa so se izražali v nezadostni investicijskih sredstvih in neugodni gospodarski računici, ki je temeljila zlasti na nesposobnih cenah za mnoge kmetijske pridelke in proizvode.

Glavni pogoj za izvršitev nalog, ki nam jih družba nalaga, in ki smo si jih tudi sami zadali, je smotrna investicijska izgradnja, zato je dolžnost in pravica slehernega člana našega kolektiva, da pri tem aktivno sodeluje. Pri tem nas naj spodbuja dejstvo, da so se mnoge stvari že obrnile na bolje, tako v kombinatu samem kot tudi v odnosih do kmetijstva nasploh. Tudi finančni rezultati zadnjih let kažejo, da so dosedanje investicije ugodno vplivale na proizvodnjo in gospodarjenje.

V dosedanem obdobju smo morali v prvi vrsti končati nedovršene objekte, hkrati pa izvršiti tiste dopolnitve pri že obstoječih objektih, ki so za rentabilno funkcioniranje nujno potrebne. V nekem smislu in v nekaterih primerih so bile te investicije »nujno zlo«, ker niso povsem soglašale s konceptom in vsebino nove organizacije, zato smo si že od vsega začetka prizadevali, da ne bi odpirali novih takih vprašanj, ki bi nas odmikala od velike kmetijske zasnove.

V teh štirih letih smo (oziroma

bomo do konca tega leta) ob polni podpori družbe vložili v gospodarske investicije 4 milijarde 140 milijonov dinarjev, od tega v: v milijonih din

Naziv invest.	Invest. v letih 1961-64	Invest. v letu 1964
1. Gradb. objekti z opremo	978	1.431
2. Del. priprave	493	154
3. Nakup plem. živine	99	23
4. Obnova vinogradov	103	54
5. Obnova sadov.	28	—
6. Melior. zemljišč	89	91
7. Nakup zemljišč	143	203
8. Ceste	57	7
9. Ostale invest.	155	32
Skupaj	2.145	1.995

Od skupnega zneska 4.140 milijonov dinarjev smo investirali v letu 1961 — 12,8 %, v letu 1962 — 12,5 %, v letu 1963 — 31,4 % in v letu 1964 — 43,3 %.

Če presojava, kolikšen del teh sredstev je bil vložen v investicije, ki smo jih morali izvršiti zaradi dediščine iz preteklosti, ugotovimo, da je tega le okrog 10 %, vsa ostala sredstva pa so bila vložena skladno s programom, zaradi katerega je bil Kmetijski kombinat ustanovljen.

Osnovni koncept izgradnje kombinata v teh 4 letih ni utrpel nobenih bistvenih sprememb,

pač pa so se odprli nekateri novi pogledi, ki naših dosedanjih stremeljenj ne zanikujejo, temveč jih dopolnjujejo.

Naloga družbene proizvodnje je predvsem to, da se na tržišču pojavlja kot velik tržni proizvajalec. Če hoče to dejansko biti, mora imeti potrebne pogoje. Za najvažnejši pogoj smatramo zemljo kot osnovo za vso nadaljnjo proizvodnjo in iz tega izhajajo naša prizadevanja za povečanjem zemljiškega sklada. Dalje smatramo, da zemlja svoje funkcije ne sme zaključiti s primarno proizvodnjo, to je s proizvodnjo surovin, temveč mora biti izpeljana trdna vez vse do končne predelave, odnosi med posameznimi stopnjami proizvodnje pa morajo biti urejeni tako, da se ustrezni del akumulacije prelije nazaj do primarne proizvodnje, in to v korist osebnih dohodkov kolektiva, kot tudi za namene razširjene reprodukcije.

Na teh načelih bo moral sloveti tudi 7-letni perspektivni plan razvoja kombinata, ki je že v izdelavi. Ta razvoj mora seveda brez-

pogojno izhajati iz realne presoje prirodnih pogojev, ki so pri nas zelo raznoliki in že kot taki zahtevajo proizvodni smer. Investicijska izgradnja in proizvodnja morata biti v grobem usmerjeni takole:

— na Dravskem in Ptujem polju: poljedelstvo, krave molznice in proizvodnja mleka, pitanje govedi, prašičereja ter predelava mleka in mesa;

— v Halozah in Slovenskih goricah: vinogradništvo, sadjarstvo in reja plemenske živine;

— na vsem področju kombinata, kjer imamo v upravljanju gozdove, bo potrebno izgrajevati cestno omrežje in pogozdovati zemljišča, ki niso primerna za kmetijsko proizvodnjo.

Sedanji in bodoči razvoj našega podjetja moramo presojeti po koristih in potrebah družbe in našega kolektiva. Velika in specializirana proizvodnja te koristi nedvomno zagotavlja, zato je dolžnost nas vseh, da se za njeno uresničitev borimo — uspešno pa se bomo borili le, če se bomo borili za človeka proizvajalca, ker on je in bo ostal najvažnejši činitelj in edini upravičar s sredstvi, ki jih izgrajujemo.

Janez Petrovič

OB DNEVU VSTAJE — 22. juliju čestitamo vsem delovnim ljudem z območja kmetijskega kombinata Ptuj in našim poslovnim partnerjem.

Kolektiv

Ob prvi številki „Poročevalca“

Pred vami je 1. številka dolgo pričakanega časopisa našega podjetja. Že od nastanka kombinata je pereče vprašanje pravočasnega in razumljivega obveščanja kolektiva. Zato je bila na sestankih samoupravnih organov, sindikalnih podružnic in osnovnih organizacij ZK vedno pogosteje izražena želja in zahteva po rešitvi tega vprašanja.

Do odločitve je prišlo na XV. seji delavskega sveta KK Ptuj dne 18. in 19. februarja 1964, ko je bilo sklenjeno, da začnemo z izdajo časopisa podjetja. DS je imenoval 7-članski uredniški odbor, ki ga sestavljajo: tov. Ciril Kolarič, Stane Guštin, dipl. inž. kemije, Milan Štrkl, dipl. inž. agronomije, Viktor Valentin, Maruša Gabrijan, Miran Glušič, inž. agronomije in Jurij Mlakar. Za odgovornega urednika je bil imenovan tov. Oton Polič, za tehničnega urednika pa zunanji sodelavec tov. Jože Vrabl, novinar ptujskega »Tednika«.

Zavedamo se, da je naša naloga zelo odgovorna, saj vas bomo morali seznanjati s vsemi važnejšimi dogajanja v kombinatu. Posebno vas želimo seznanjati z gradivom, ki mora biti predmet razprave po delovnih enotah in ki bodo napotilo članom samoupravnih organov za mnogo lažje in zavestno sprejemanje odločujočih sklepov. V veliko pomoč nam bodo vsi prispevki iz dela in problemov vašega delovnega mesta in delovne enote. Zato vas vabimo, aktivno sodelujte v dopisovanju za naš časopis. Tako bomo s skupnimi močmi uspeli uresničiti načelo statuta Kmetijskega kombinata Ptuj, ki pravi: »... članom kolektiva kombinata je zajamčena pravica, da se seznanijo z materialnim in finančnim stanjem, z izvrševanjem planov ter poslovanjem kombinata kot celote in njegovih organizacijskih enot.« (15. člen statuta)

Dosedanji DS ogleduje kompleks pšenice sorte »étoile de chosy« na Dravskem polju

C. Kolarič

64/15

224 članov kolektiva smo izvolili v samoupravne organe

Dne 18. junija 1964 smo volili v našem kombinatu svoje predstavnikove v delavski svet podjetja, ki šteje 32 članov. Istočasno smo volili še člane za svete delovnih enot. Kjer število zaposlenih ne presega 40 oseb, smo volili predsednike in namestnike zbora delavcev delovnih enot. Skupno smo tako izvolili 224 članov kolektiva Kmetijskega kombinata Ptuj.

Po poročilu volilne komisije KK Ptuj je bila 97 % udeležba na volitvah, kar izkazuje zavednost

vseh naših delavcev. Volili smo v 20 volilnih enotah s sledečo udeležbo:

Volilna enota	Število volilcev	Vsega glasovalo	% udeležbe
I. Kmetijska dejavnost:			
Starše	90	90	100,0
Pragersko	57	57	100,0
Kidričevo	142	142	100,0
Turnišče	57	54	94,7
Kobilarna Turnišče	13	13	100,0
Podlehnik	196	183	93,4
Zavrč	168	168	100,0
Dornava	83	80	96,3
Sobetinci	44	43	97,7
Osojnik	136	128	94,1
Farma prašičev	14	14	100,0
Skupaj:	1.000	972	97,2
II. Industrijska dejavnost:			
Mlekarna	78	74	94,9
Mizarstvo	37	37	100,0
Skupaj:	115	111	96,5
III. Ostale dejavnosti:			
Mehanična delavnica	32	32	100,0
Klet »Slovenske gorice«	86	84	97,7
Gozdarstvo	128	126	98,4
Krčitve in melioracije	45	45	100,0
Gradbena ekipa	22	20	90,9
Klavnica z mesnicami	13	13	100,0
Uprava	83	76	91,6
Skupaj:	409	396	96,8
Skupno kombinat	1.524	1.479	97,05

V delavski svet podjetja so bili izvoljeni sledeči kandidati. V oklepaju je število dobljenih glasov.

Izvoljeni za 2-letno mandatno dobo:

Feguš Jakob, Podlehnik (146); Jaušovec Stanko, Zavrč (155); Notersberg Ivan, Zavrč (142); Bedrač Janko, Kidričevo (125); Moge Drago, Kidričevo (88); Eržen Marija, Osojnik (85); Ciglar Franc, Dornava (63); Grabrijan Maruša, Turnišče (45); Hvastija Janez, dipl. inž. kmet., kobilarna (13); Planinc Franc, Starše (70); Boldirev Vlado, Pragersko (48); Erjavac Ladislav, meh. del. (19); Rajh Aleksander, Slov. gor. (47); Toth Franc, gozdarstvo (102); Guštin Stane, dipl. inž. kem., mlekarna (50); Mar Alojz, gradbena ekipa (18); Bosnič Dragan, dipl. inž. kmet., uprava (60).

Izvoljeni za 1-letno mandatno dobo:

Žunko Anica, Podlehnik (146); Ostroško Franc, Podlehnik (144); Bratuša Anton, Zavrč (127); Vindiš Katica, Kidričevo (70); Klinc Jože, Osojnik (75); Viher Alojz, Sobetinci (26); Zorec Stanko, Starše (80); Doplihar Cvetko, dipl. veter., farma (14); Indjič Fanika, Slov. gor. (55); Hebar Jože, gozdarstvo (114); Petrovič Jože, mizarstvo (18); Mohorič Mirko, mlekarna (41); Štrafela Marko, krčitve (45); Zupanič Stanko, klavnica (10); Horvat Zinka, uprava (31).

V svete delovnih enot pa so bili izvoljeni:

DE Starše — za 2 leti: Zunkovič Stanko (82); Gorinšek Marija (67); Trstenjak Anton (59); Vegič Štefan (57); za 1 leto: Toman Dragica (79), Hliš Ivan (76), Petrovič Mirko (59) in Murko Kristina (53).

DE Pragersko — za 2 leti: Capl Jože (53), Ernest Avgust (51), Fujs Vlado (51), Dečman Terezi-za (50); za 1 leto: Lendvaj Matija (53), Sedlašek Franc (52), Sirc Janko (53), Sedlašek Katica (44).

DE Kidričevo — za 2 leti: Vogrinec Marjan (113), Zajšek Tončka (109), Toplak Alojzija (101), Holc Janko (99), Dobraj Ernest (95); za 1 leto: Ovca Frančiška

vrenc (57); za 1 leto: Cvetko Terezija (74), Čuš Anton (73), Janžekovič Franc (64) in Žlahtič Mikika (61).

DE Sobetinci — za 2 leti: Arnejčič Stanko (27), Štumberger Jože (28) in Žitnik Janez (31); za 1 leto: Bezjak Peter (36), Munda Janez (27) in Kranjc Jože (31).

DE Osojnik — za 2 leti: Steger Ignac (92), Kumer Milan (67), Bezjak Janez (80), Tajhman Karel (87) in Eržen Ivan (67); za 1 leto: Brumen Franc (68), Kumer Marica (77), Kraner Drago (62), Bene Franc (61) in Žižek Ivan (69).

DE »Slovenske gorice« — za 2 leti: Hedžet Viktor (79), Fišinger Jože (73), Indjič Fanika (73), Jelinek Zora (71) in Malek Franc (68); za 1 leto: Rajh Aleksander (79), Bombek Ignac (75), Gönc Jani (75), Ilovar Ivan (75) in Medved Franc (70).

DE gozdarstvo — za 2 leti: Rižnar Konrad (107), Korošec Radovan (98), Krepfl Simon (98), Butolen Franc (97), Ečedin Stevan (95); za 1 leto: Hebar Jože (98), Gradišnik Jože (92), Šmigoc Jožef (91), Dobršek Stanko (86) in Kralj Franc (81).

DE mizarstvo — za 2 leti: Bezjak Alojz (30), Kolarič Simon (25) in Muzek Jože (31); za 1 leto: Cafuta Alojz (26), Gašperič Janko (30) in Sitar Franc (25).

DE mlekarna — za 2 leti: Gunžer Franc (67), Potrč Alojz (47), Lašič Vekoslav (45) in Murko Alojzija (36); za 1 leto: Gojkošek Ivan (57), Peternik Anton (50), Jerenko Franc (49) in Mihelak Franc (44).

DE krčitve — za 2 leti: Intihar Ivan (33), Osenjak Stanko

Na oddaljenih deloviščih so delavci volili na delovnih mestih. Volitve na delovišču Vurberg, obrat Osojnik

Posnetek: Inž. Aleksander Kravos

(114), Domanjko Ana (111), Malinger Marija (111), Škerlak Karel (111), Pulko Terezija (102).

DE Turnišče — za 2 leti: Vihar Alojz (79), Lončarič Franc (40), Rogina Anica (23); za 1 leto: Vindiš Jurij (36), Murko Jožef (32), Bedrač Franc (29).

DE Podlehnik — za 2 leti: Feguš Jakob (154), Lozinšek Vincenc (147), Gajšek Janko (145), Boršič Viljem (140), Lozinšek Franc (140), Duh Ivan (134), Ostroško Franc (131); za 1 leto: Belšak Jože (159), Hren Matevž (157), Štručl Vinko (145), Kolar Ivan (142), Kmetec Ivan (132), Perger Jože (130), Vinko Maks (109).

DE Zavrč — za 2 leti: Kokot Jožef (137), Kuček Franc (130), Hrnčič Anton (127), Verlak Maks (125), Petrovič Jože (110) in Visenjak Martin (93); za 1 leto: Bratuša Anton (144), Jaušovec Stanko (136), Kokot Štefan (112), Podhostnik Franc (112), Skok Franc (104) in Pravič Alojz (98).

DE Dornava — za 2 leti: Jurič Anton (73), Mohorko Julčka (70), Arnuš Franc (62), Zemljic Lo-

(25) in Štrafela Marko (29); za 1 leto: Lendera Franc (40), Murko Matevž (34) in Pintarič Stanko (31).

DE uprava — za 2 leti: Hojnik Helena (42), Kranjc Ivan (55), Kekec Anton (48) in Mlakar Jurij (70); za 1 leto: Bosnič Dragan, dipl. inž. kmet., (55), Horvat Zinka (43), Kravos Aleksander, dipl. inž. kmet., (55) in Valentin Viktor (61).

V obratih, kjer je zaposlenih samo do 40 delavcev, predstavlja celoten kolektiv zbor delavcev delovne enote neposrednega organa upravljanja. V teh delovnih enotah so volili samo predsednika zbora delavcev enote in njegovega namestnika. Prvoimeno-ovani so predsedniki, drugi pa namestniki.

DE kobilarna Turnišče: Sinovič Milan (13) in Panjkiher Michael (12).

DE mehanična delavnica: Ačko Adolf (29) in Korošak Franc (20).

DE farma prašičev: Sagadin Jože (13) in Murko Elizabeta (14).

DE klavnica z mesnicami: Sagadin Branko (13) in Babusek Srečko (12).

Na terasah je ob uporabi sodobne mehanizacije omogočena pocenitev pridelovanja. Na sliki terase na Turškem vrhu

Posnetek: Ivan Skočir

HALOZE in vinogradništvo

Haloško vinogradništvo spada med najstarejša vinogradniška območja Jugoslavije. Znano je, da so tu pridelovali vino že v starem veku, ko so pripadali naši kraji rimskemu cesarstvu in se je območje južno od Ptuja imenovalo Collos. Takratno vinogradništvo seveda ni bilo v takem obsegu kakor je danes. Vinogradi so se razprostirali le na dostopnih obronkih Halož. Z zgraditvijo cest predvsem pa južne železnice (Dunaj—Trst) in z razvojem večjih potrošniških središč se je položaj vinogradništva močno spremenil. Posebno slovensko vinogradništvo je imelo v okviru avstro-ogrske monarhije posebno ugoden položaj, ker je imela ta ogromna monarhija le malo vinogradniških področij. Hitremu širjenju vinogradništva pri nas je zlasti v drugi polovici 19. stoletja pripomoglo plasiranje vina v Francijo, kjer se je zaradi trne uši znatno zmanjšal domači pridelek.

S pojavom trne uši pri nas okoli 1878—1880 je doživelo vinogradništvo močan udarec. Vinogradi so začeli hitro propadati. Okoli leta 1890 skoraj ni bilo pridelka. S tem se je začelo novo obdobje v vinogradništvu. Prej so razmnoževali sadike s podtaknjenci, vlačenicami in grebenicami žlahtnih sort, ker pa so te zelo občutljive za trsno uš, nasprotno pa so ameriške podlage odporne, so začeli te uporabljati kot podlago za cepljenje žlahtnih sort. Z novim načinom obnove so se stroški znatno zvišali, ki jih takratni kmet ni zmožal. Z intervencijo državnih trsnic in z subvencijami se je začela prva obnova vinogradništva ne samo v Haložah ampak v vsej Sloveniji. Trajala je nekako od 1890 pa do I. svetovne vojne. Takratno načelo je bilo: »Čim več trsov na ha«, tako so sadili v razdalji 0,50 x 0,50 do 1 x 1 m in so spravili na ha 10.000—15.000 trsov. Vzgoja je bila nizka, rez navadna poreska z rezniki, pri redkih sortah so puščali po en šparon. S tem so računali, če je trs čim bližje zemlji, tem več toplote je deležen in čim manj je obložen tem boljša je kvaliteta vina. Verjetno, da bo do neke mere to držalo, le da niso računali, da pri takem gostem sajenju sonce ni moglo prodreti do zemlje od koder bi izžarevalo toploto. Tak način obnove in redne obdelave je terjal ogromno ročne delovne sile, ki pa je je bilo dovolj in poceni. V stari Ju-

goslaviji Haložan ni imel možnosti zaposlitve v industriji ali v drugih vejah gospodarstva, zato je bil prisiljen ostati na domači zemlji in prodajati za nizko ceno svojo delovno silo. Razen tega so se kmečka gospodarstva kosala, ker je pač vsak potomec moral dobiti svoj kos zemlje. Tako razdrobljena mala gospodarstva so začeli izkoriščati in prisvajati mestni veletrgovci in bogatejši meščani. Prej samostojen kmet je postal viničar — cenena delovna sila mestne gospode.

Po osvoboditvi se je stanje haloškega prebivalstva bistveno spremenilo. Z odpravo viničarskih odnosov in industrializacijo dežele so začeli haloški prebivalci, posebno pa mladina, iskati primerno delo izven kmetijstva, kjer je bila tudi boljše plačana. Vse to in pa ekonomski činitelji, posebno pa razvoj mehanizacije in stanje vinogradov, je narekovalo, da izvedemo neodložljivo nalogo obnove. Poiskati in uvesti je treba takšno tehnološko rešitev, ki bo v naših klimatskih pogojih s pomočjo sodobnih metod zagotovila kvalitetno proizvodnjo po cenah, dosegljivih za široko množico potrošnikov.

S to nalogo se je začel resno ukvarjati naš kombinat, upoštevajoč vse činitelje, ki vplivajo na ekonomske cene vinogradniških proizvodov, kakor pomanjkanje delovne sile, višji hektarski donosi in možnost kompletne mehanizacije. Tako je kombinat že obnovil na območju Halož v letu 1962 in 1964 90 ha vinogradov na terasah, na katerih so vsi zgoraj navedeni činitelji. V perspektivnem planu kombinata je za obnovo vinogradov do leta 1970 predvideno še nadaljnjih 250 ha in to predvsem na območju Podlehnik, Zavrča in Mestnega vrha. Tudi na ostalih območjih Cir-kulan in Leskovca bo treba najti neko obliko obnove, bodisi potom zadruga ali kombinata. Večina vinogradov je starih 60—70 let, ki še komaj životarijo in dajejo proizvajalcu dokaj skromen, vendar še edini in nezadostni vir dohodkov. Zaključimo: »Haloze kličejo po obnovi!«

Ivan Skočir, inž. kmet.

Postanite naš redni dopisnik

DE gradbena ekipa: Horvat Milan (12) in Kukovec Peter (10).

Tekom meseca julija se bodo vsi sveti konstituirali ter bodo izvolili in imenovali ustrezne odbore in komisije, kot to določa naš statut.

-op-

18
62
68
47

62

34.2 = 68

1 2

Novoizvoljeni na svojih mestih

Na 1. redni seji, ki je bila 1. junija t.l., so člani delavskega sveta izvolili predsednika sveta in njegovega namestnika. Za predsednika je bil soglasno izvoljen Dragan Bosnić, dipl. inž. kmet., referent za živinorejo, za namestnika pa Stanko Zorec, kvalificiran delavec iz Starš.

V nadaljevanju se je bil izvoljen **upravni odbor podjetja**, ki ga sestavljajo sledeči tovariši in tovarišice:

Člani:

1. Klinc Jože, Osojnik, preds.
2. Planinc Franc, Starše
3. Feguš Jakob, Podlehnik
4. Jaušovec Stanko, Zavrč
5. Toth Franc, gozdarstvo
6. Erjavec Ladislav, meh. del.
7. Kravos Aleksander, dipl. inž. kmet., uprava
8. Janežič Justina, mlekarna
9. Zajšek Tončka, Kidričevo
10. Jelinek Zora, »Slov. gorice«
11. Petrovič Janez, gl. direktor, član po položaju

Namestniki:

1. Eržen Marija, Osojnik
2. Brumec Anica, Starše
3. Lukman Viktor, Podlehnik
4. Bratuša Ivan, Zavrč
5. Sotlar Ciril, gozdarstvo
6. Rijavec Valentin, meh. del.
7. Polič Oto, uprava
8. Zavec Janez, mlekarna
9. Hentak Anton, Kidričevo
10. Ilovar Ivan, »Slov. gorice«

Predlog je bil potrjen v celoti; zanj so glasovali vsi prisotni člani delavskega sveta.

Po končanih volitvah **upravnega odbora podjetja** je delavski svet imenoval predsednike in člane ostalih odborov in komisij delavskega sveta.

V odbor za gospodarski program, plan in delitev čistega dohodka so bili izvoljeni:

1. Bedrač Janko, Kidričevo, predsednik
2. Križančič Jože, Podlehnik
3. Erjavec Štefan, dipl. inž. kmet., Starše
4. Polič Oto, uprava
5. Tušek Marija, uprava
6. Zemljič Matko, inž. kmet., uprava
7. Sotlar Ciril, gozdarstvo

V odbor za osebne dohodke so bili izvoljeni:

1. Guštin Stane, dipl. inž. kemije, mlekarna, predsednik
2. Planinc Franc, Starše
3. Ostroško Franc, Dravinjski vrh
4. Brglez Marjan, farma bekonov
5. Šoštarič Franc, mizarstvo
6. Magdalenc Marija, uprava
7. Krepfl Simon, gozdarstvo

V odbor za kadre so bili izvoljeni:

1. Ciglar Franc, Dornava, predsednik
2. Indjič Fanika, »Slov. gorice«
3. Mlakar Jurij, uprava
4. Krajnc Ivan, uprava
5. Eržen Jože, Osojnik

V odbor za skupno potrošnjo in družbeni standard so bili izvoljeni:

1. Horvat Zinka, uprava, predsednik
2. Majcen Franc, uprava
3. Reisman Jože, Zavrč
4. Ganza Alojz, meh. del.
5. Toplak Alojzija, Kidričevo

V odbor za zdravstvo in tehnično varnost so bili izvoljeni:

1. Rajh Aleksander, »Slov. gorice«, predsednik
2. Zorec Stanko, Starše
3. Meznarič Janez, meh. del.
4. Pisar Marija, uprava
5. Ivanuša Avgust, Sobotinci

V odbor za izobraževanje kadrov so bili izvoljeni:

1. Grabrijan Maruša, Turnišče, predsednik
2. Kravos Aleksander, dipl. inž. kmet., uprava

3. Kropej Albert, dipl. inž. gozdarstva, gozdarstvo
4. Zemljič Matko, inž. kmet., uprava
5. Skočir Ivan, inž. kmet., uprava
6. Glušič Miran, inž. kmet., Osojnik
7. Vukovič Danica, dipl. inž. kmet., farma bekonov, upr.

V arbitražno komisijo so bili izvoljeni:

1. Toth Franc, gozdarstvo
2. Makoter Milan, Kidričevo
3. Valentin Viktor, uprava
4. Frajnkovič Franc, Dornava
5. Bombek Ignac, »Slov. gorice«

V komisijo za kaznovanje in kršitev delovne discipline in samoupravnih predpisov so bili izvoljeni:

1. Mohorič Mirko, mlekarna, predsednik
2. Majcen Franc, uprava
3. Vaupotič Maks, Turnišče
4. Medved Franc, »Slovenske gorice«, namestnik

Dva člana bo imenoval sindikalni odbor podjetja.

V komisijo za rehabilitacijo in zaposlovanje delovnih invalidov so bili izvoljeni:

1. Feguš Jakob, Podlehnik, predsednik
2. Reisman Jože, Zavrč
3. Potočnik Anton, uprava
4. Ilovar Ivan, »Slov. gorice«
5. Tovornik Milka, mlekarna

V komisijo za določitev delovnih mest, na katerih je prepovedano zaposlovanje žena in mladine, so bili izvoljeni:

1. Eržen Marija, Osojnik, preds.
2. Vesenjak Jelka, Turnišče
3. Janežič Justika, mlekarna
4. Gönc Jani, »Slov. gorice«
5. Travnikar Franc, Podlehnik

V nadzorni odbor, organ upravljanja, ki ga podjetje do sedaj ni imelo, so bili izvoljeni:

1. Doplihar Cvetko, dipl. veter., farma bekonov, predsednik
2. Ciglar Franc, Dornava
3. Boldirev Vlado, Pragersko
4. Skrlavnik Jože, krčitve in melioracije
5. Ganza Alojz., meh. del.

Kot člani sveta počitniške skupnosti Videm-Krško, v katero je vključeno tudi naše podjetje, so bili imenovani:

1. Kolarič Ciril, uprava
2. Majcen Franc, uprava

Imenovana je bila tudi občasna komisija za sestavo poslovnikov organov upravljanja. Komisija ima nalogo sestaviti poslovnik za delavski svet, upravni odbor in ostale odbore ter komisije. Člani komisije so: Horvat Zinka, Krajnc Ivan, Fujs Ladislav.

S statutom je določeno, da se morajo samoupravni akti (pravilniki) vskladiti z določili statuta v roku enega leta. Ker pa rabi mo nekaj pravilnikov v najkrajšem času, je sklenjeno, da se izdelajo do konca novembra t.l. pravilnik o organizaciji podjetja, pravilnik o delitvi osebnih dohodkov in pravilnik o delitvi čistega dohodka v podjetju.

Ob koncu seje je novo izvoljeni predsednik delavskega sveta prosil prisotne člane sveta, naj vztrajno in dosledno sodelujejo v svetu in odborih, kjer so bili določeni. Od vsklajenega dela vseh organov samoupravljanja v podjetju je odvisno izvajanje določil našega statuta.

-ck-

Ljubosumno so krojila lastne interese in izboljševala lastne zaloge na račun na tem območju odkupljenih vin.

Ko nam je bila odobrena registracija izvoza, je bil dosežen velik napredek Kmetijskega kombinata Ptuj, ki že danes osvaja tuja tržišča.

Poglejmo si samo Anglijo. Vemo, da je dobilo v tej državi ljutomersko vino že nekak monopol ter smo prejšnja leta uspeli prodati le kakšen vagon vina. Danes so naročila narastla, kupci se zanimajo predvsem za kvalitetni haloški rizling, beli burgundec in traminec. Ali ni to že lep uspeh? Enako je v Zahodni Nemčiji ali na primer v Vzhodni Nemčiji, ki zahteva namizna vina pod imenom »Petovia-Wein«. Tako prodirajo haloška vina nezadržano v svet in lahko pričakujemo, da bodo dosegla isto raven slovesa kot ljutomerska vina.

Težava, ki se pojavlja, so cene. Na žalost so še naše proizvodne cene mnogo previsoke tako, da še zdaleč ne moremo biti konkurenčni državam kot so Francija, Italija, Zahodna Nemčija in Madžarska. Na naše ponudbe dostikrat dobimo odgovor kupcev: »Kvaliteta dobra, cena previsoka«. V takih primerih zagovarjamo ceno s kvaliteto in nam to le delno uspe.

Iz teh razlogov bomo morali misliti na zmanjšanje proizvodnih stroškov. Samo proizvodnjo bomo morali deliti na sorte, kot so: muškati silvanec, beli burgundec, rizling in traminec. To so kvalitete, katerih ceno lahko zagovarjamo in s katerimi lahko nastopamo na tujem trgu.

125/14 Krivec Franc

Naša vina na tujih tržiščih

Kmetijski kombinat Ptuj, proizvajalec dobrih in zadostnih količin haloških vin, se je pojavil v registru izvoznikov pri zunanje trgovinski zbornici v mesecu oktobru 1962. S tem je pričel širiti pojem »Haloško vino (Colloserwein)« tudi izven meja svoje države.

V tem kratkem času, od leta 1962 do danes, so se pojavljala vina pod imenom Kmetijski kombinat Ptuj na tržišču Avstrije, Belgije, Holandije, Anglije, Vzh. Nemčije, Čehoslovaške, Poljske, Švice, Zap. Nemčije itd. in to predvsem haloška vina, znana po najboljši kvaliteti podravskega bazena.

Meseca februarja 1963 je podjetje licitiralo izvoz vin v vzhodne države in je posle tudi izlicitiralo. Tako nam je Jugobanka Beograd poverila posel nosilca posla za izvoz vina v vzhodne države iz cele Jugoslavije. V tem merilu je izvozilo naše podjetje okoli 2.300 vagonov kvalitetnega vina. Direktno smo izvozili 723 vagonov vina, od tega iz lastnih kleti 312 vagonov. Odjemalca sta bila Vzh. Nemčija in Češkoslovaška. Kaj smo s tem uspeli? Poleg finančnega uspeha smo pridobili devize. Naše ime je zaslovelo, ne samo po Jugoslaviji med kooperanti, temveč tudi v tujini. Kmetijski kombinat do sledi izven meja ni bil znan, danes to ni več. Spričo tako naglega razvoja nam ne bo težko vzdrževati stikov z dosedanji kupci, iskati novih kupcev in uveljavljati pri njih naša vina, ki so pridobila pri tem ogromnem poslu na slovesu.

Zakaj bi bili krivični do kvalitete haloških vin, zakaj bi se dajala ljutomerskim vinom prioriteta, ko pa imajo haloška vina iste in v nekaterih primerih celo boljše lastnosti? Prijetna ki-

slina, ki jo vsebujejo haloška vina, prekaša ljutomerska vina.

Na žalost ta vina niso bila v svetu znana, poznal jih je

le ožji krog trgovskih in izvoznih podjetij, ki niso hotela priznati, da je Ptuj osrčje Haloz, ki bi bil upravičen širiti sloves teh vin.

Izvozna embalaža za vino obrata »Slovenske gorice«
Posnetek: Foto Langerholc

Podružbljanje zemlje

Podružbljanje zemlje pomeni vključevanje zasebnih kmetovalcev oziroma njihove zemlje v družbeno kmetijsko proizvodnjo. To je proces in ne enkratno ali celo administrativno dejanje.

Potreba in smisel podružbljanja zemlje izhaja iz dejstva, da industrializacija nujno povzroča razslojevanje kmečkega prebivalstva — kmečki proizvajalci, posebno mladina, odhaja na delo v industrijska središča, na kmetijah pa ostajajo stari ljudje, ki imajo iz dneva v dan manj telesnih sposobnosti za opravljanje težkega kmečkega dela.

Če ob takim razvoju ne bi znali najti ustreznih rešitev, bi lahko nastale težke posledice in motnje v celotnem gospodarstvu. V zahodnih državah iščejo izhod iz podobnega položaja v uvozu

delovne sile iz zaostalejših dežel, pri nas — v pogojih socializma — pa se trudimo te težave premostiti s proizvodnim sodelovanjem ter z nakupom in odkupom zemlje, da bi tako s pomočjo mehanizacije zmanjšali potrebo po delovni sili, s sodobno tehnologijo pa povečali pridelke.

Težave, ki se pojavljajo na posameznih kmečkih gospodarstvih so najraznovrstnejše, zato tudi rešitve ne morejo biti enake. V nekaterih slučajih zadošča, da zadruga ali kmetijsko posestvo priskoči na pomoč s posameznimi strojnimi storitvami, drugim je treba nuditi poleg tega še reprodukcijski material (gnojila, semena itd.), spet drugi potrebujejo še več — pujske, mlado živino itd. V vseh navedenih slučajih gre torej

za sodelovanje med kmečkimi in družbenimi proizvajalci, zato take odnose tudi imenujemo proizvodno sodelovanje ali kooperacijo. Da bi bili uspehi sodelovanja čim boljši in koristni za oba sodelavca, je seveda potrebno najti in pogodbeno dogovoriti pot na tržišče, kamor mora priti, če je le mogoče, finalni proizvod.

V našem sestavku bomo govorili predvsem o tisti obliki podružbljanja zemlje, ki je bila doslej v našem kombinatu najobičajnejša in skoraj edina, to je o odkupu zemlje.

Z regulacijo in melioracijo Pesniške doline je predvideno, da bomo odkupovali v tej dolini v 14 k. o. v 5 letih 3.000 ha zemljišč, od tega na poplavnem območju 1.901 ha. Na tem območju je že

(Nadaljevanje na 4. strani)

Podružbljanje zemlje

(Nadaljevanje s 3. strani) sedaj v družbeni lasti 752 ha zemljišč. Tako bi imeli v Pesniški dolini v družbenem upravljanju čez 5 let 3.752 ha zemljišč. S temi zemljišči bi upravljala naša obrata Dornava in Sobotinci.

Nič manj važni območja za pridobivanje zemljišč sta Dravsko in Ptujsko polje, kjer bi morali pridobiti ca. 5.000 ha zemljišč. Počasneje bomo kupovali zemljišča na območju Haloz in v delu Slovenskih goric; v glavnem le na tistih območjih, kjer bomo obnavljali vinograde in sadovnjake. Na teh območjih bi morali odkupiti ca. 2.500 ha zemljišč.

So območja v Halozah in Slovenskih goricah, kjer je že danes več zemljišč na prodaj, so pa ta zemljišča manj zanimiva za Kmetijski kombinat Ptuj kakor tudi za kmetijske zadruge. To so tista območja, kjer so kmetijske kulture slabo uspevale; ta območja še danes niso primerna za drugo kakor za gozd. Je problem, kdo bo v teh območjih urejal zemljišča. Mnenja smo, da bi moral urejati zemljišča na teh območjih naš obrat za gozdarstvo.

Do sedaj smo odkupovali zemljišča v glavnem od starejših lastnikov, ki so za delo nezmožni, ki nimajo otrok ali pa so otroci odšli v industrijske centre. Precej zemlje smo odkupili od posestnikov, ki so brez ožjih sorodnikov in so s prodajo zemlje zmanjšali svoje posestvo za $\frac{1}{3}$ ali $\frac{1}{2}$. So pa tudi posestniki, ki ne morejo obdelovati zemlje zaradi pomanjkanja delovne sile ali zaradi bolezni in jih tarejo davčni predpisi. Najmanj pa je bilo odkupljenje zemlje od ljudi, ki se ne bavijo izključno s kmetijstvom, ampak imajo glavne dohodke iz zaposlitve.

Jeseni leta 1962 smo odkupili 48 ha zemljišč, v letu 1963 pa 807 ha, skupno torej 855 ha. Od tega je bilo odkupljenih: 433 ha njiv, 259 ha travnikov, 39 ha pašnikov, 20 ha sadovnjakov, 20 ha vinogradov, 82 ha gozdov in 2 ha ostalega. Za ta zemljišča je bilo izplačanega iz najetega kredita 165.263.368 dinarjev.

Ta zemljišča so bila nakupljena na območju treh občin, in sicer v občini Ptuj 710 ha, občini Maribor Tezno 102 ha in občini Slovenska Bistrica 43 ha. V letošnjem načrtu pa je bilo odkupljenih do konca meseca maja 325 ha zemljišč, ali 32,5 % od predvidenega plana.

Z nakupom zemljišč nastaja problem velike razdrobljenosti posameznih parcel. Nemogoče je zemljišča tako kupovati, da bi takoj nastajali večji kompleksi, temveč moramo kupovati zemljišča na širšem območju, da dobimo dovolj zemljišč za zamenjavo. Aronda-

cijski postopek navadno traja 3 leta, da nastane večji kompleks. Vsa ta razdrobljena zemljišča morajo prevzeti v obdelavo naši obrati takoj po pravomočnosti kupnih pogodb. Zaradi tega nastajajo po naših proizvodnih obratih veliko večji stroški, ki bremenijo redno proizvodnjo na že urejenih kompleksih.

Hitrejšo pravno izpeljavo kupnih in menjalnih pogodb zelo ovirajo razne vknjižbe solastnikov — posebno tistih, ki živijo v inozemstvu, vknjižene preživnine in hipoteke. Da si uredijo lastniki te stvari v zemljiški knjigi, traja navadno tri ali šest mesecev ali celo eno leto.

Pri menjalnih pogodbah imamo težave, ker nimajo lastniki zemljišč, s katerimi menjamo zemljo, plačanih davkov in zaradi tega ne moremo dobiti na upravi za dohodke potrdil o plačanih davkih. Kmetijski kombinat Ptuj zaostalih davkov ne more plačati. Pri menjavi zemljišč navadno ni vrednostne razlike. Take razlike sicer pridejo v manjših primerih, ko odda lastnik več zemlje, kakor je prejme. Zemljiška knjiga pa ne izda prej sklepa o menjavi zemljišča, dokler ni priloženo potrdilo o plačanih davkih.

Več starejših posestnikov bi oddalo v družbeno lastno več zemlje, če bi dobivali mesečno preživnino oziroma pokojnino. Te zadeve pa v naši občini zaenkrat še niso rešene. Nekaj primerov je bilo, da so predlagali ostareli posestniki, naj jim preskrbimo mesto v Domu onemoglih v Muretincih. To so vprašanja, ki jih Kmetijski kombinat sam ne more re-

ševati, temveč jih bo morala reševati širša družbena skupnost. Potrebno bo rešiti vprašanje starostnega zavarovanja, vsaj tistega dela prebivalstva, ki bo odstopil svoja zemljišča družbenemu skladu, ali pa vprašanje obveznega nalaganja dela vrednosti prodanega zemljišča v skupni pokojninski sklad, ki bi se naj formiral pri občinski skupščini Ptuj.

Kombinat je kupoval zemljo povprečno po 19 dinarjev za kvadratni meter. Cena je bila seveda odvisna od bonitetnega razreda.

Nakupa zemljišč po teh cenah nismo mogli vskladiti s predpisom investicijske banke. Ta priznava za nakup zemljišč I., II., III. in IV. bonitetnega razreda samo 11 dinarjev kredita za kvadratni meter. V bodoče (kar se tiče cen zemljišč) bo še slabše, posebno v ravninskih predelih. Zelo poceni bi lahko zemljo kupovali v hribovitih predelih Haloz, ki pa ne pridejo v poštev za intenzivno kmetijstvo.

Dosedaj so kritizirali prodajalci zemlje, da nakazujejo denar za kupljena zemljišča na treh čekovnih položnicah. Ti namreč želijo, da bi prejeli denar za prodano zemljišče samo na eni čekovni položnici. Ker smo imeli tri vrste kreditov za nakup zemljišč, ki so se procentualno enako črpali za vsako kupljeno zemljišče, smo tudi morali izdajati tri čeke. Pri novem kreditu v letošnjem letu smo se že sporazumeli s Komunalno banko v Ptuj, da bodo prejeli prodajalci zemljišč denarne zneske na eni čekovni položnici.

Anton Potočnik

Pomen selekcije živine

Selekcija pomeni v našem smislu izbiro takih živali za pleme, ki odgovarjajo ali se približujejo tipu živali, kakršno želimo imeti v svoji čredi.

Primitivna selekcija se izvaja že od trenutka, ko je človek udomačil prve živali. Od mladičev je puščal za pleme le tiste, za katere se mu je zdelo, da bodo najbolje odgovarjali njegovim potrebam.

Ze davno pred tem pa je bila v naravi sama selekcija, brez sodelovanja človeka, tako imenovana prirodna selekcija. V trdi borbi z mrzom, vročino, pomanjkanjem hrane in mnogokrat tudi vode, so lahko obstale samo tiste poedinke, ki so bile najtrdnjše in so lahko kljubovale vsem tem nevarnostim, vse ostalo, kar je bilo neoporno ali slabo odporno, pa je poginilo.

Tako so nastale vse današnje živalske vrste v trdi borbi z naravo in tudi med seboj.

Selekcija v današnjem pomenu besede se je razvijala vzporedno z razvojem ostalih prirodnih znanosti.

Naloga selekcionerja je torej v tem, da odbira mlade živali za pleme tako, da bo z njimi pobiljšal proizvodne lastnosti črede, v kateri vrši selekcijo. Konkretno gojimo v našem primeru, na večini obratov našega podjetja, govedo svetlolisaste pasme, ki spada v tako imenovane kombinirane pasme goved, to se pravi,

da se lahko krave ob ustrezni odbiri in primerni negi in prehrani razvijejo v razmeroma dobre mlekarice, da pa so te živali istočasno tudi tako grajene, da se teleta dobro pitajo. Vzrejni cilj selekcije pri tej pasmi je na našem posestvu tak, da s primerno odbiro bikov, s katerih semenom osemenjemo našo osnovno čredo krav ter po odbiri naraščaja vzredimo z leti tako čredo, da bodo krave te pasme dajale na leto 3600 kg mleka s 3,7 % tol. v povprečju, da pa bomo istočasno obdržali v čredi tudi dobre vzrejne sposobnosti živali. Zato vzrejna naloga nikakor ni lahka.

Druga pasma, ki jo tudi gojimo na našem posestvu, sicer v mnogo manjšem obsegu, je tako imenovana jersey pasma. Ta se od svetlo lisaste pasme ne razlikuje samo po barvi (prva rdečkasto rjava — in belo lisasta, druga pa temno rjave barve) ampak predvsem po telesni gradnji. Male in suhljate živali nikakor niso za rejo zaradi mesa, ampak je to povsem mlečna pasma goved, ki daje ob ustrezni odbiri in ostalih pogojih na leto do 4000 litrov mleka, ki je zelo mastno (do 7,0 % tol.). Zato je ta pasma posebno primerna za rejo, kjer je poudarek na pridobivanju masla.

Pri odbiri živali nikakor ne smemo poleg že omenjenih dveh ciljev, to je proizvodnosti in ustreznih telesnih oblik, zanema-

riti zelo važne lastnosti, to je izkoriščanje krme. Znano je, da je izkoriščanje krme posameznih živali zelo različno. Pri enaki krmi data lahko dve različni živali, ki sta sicer enako težki, zelo različne količine mleka. To se pravi, ena izkoristi, zaradi svojega posebnega notranjega ustroja, povžito krmo bolje od druge in tako da na 1 kg krme ena krava več mleka kot druga. Ker je krma pri vsaki reji živine največji strošek, bo seveda mleko tiste živali, ki daje za enoto porabljenega mleka, znatno cenejše, kar je vsekakor važnejši faktor pri pocenitvi proizvodnje kot se to zdi na prvi pogled.

Da bi živali glede na njihove proizvodne sposobnosti dobro spoznali, moramo zasledovati in zapisovati podatke o vseh bistvenih dogodkih v njihovem življenju, tako o pripustih, telitvah oziroma pravitvah, o teži naraščaja ob rojstvu in ob določenih starostih, ter seveda o količini namolzenega mleka pri kravah kakor tudi o % toščobe v mleku. Tako smo prišli do vseh proizvodnih podatkov za živali, ki so zanimive za selekcijo ter do zapisovanja teh podatkov, to je do kontrole proizvodnosti ter do rodovniškega knjigovodstva, ki je predpogoj za selekcijo. V našem primeru opravljajo kontrolo molznosti živinorejski delovodje po obratih, služba rodovniškega knjigovodstva ter obdelava podatkov pa je centralno na upravi podjetja.

Živali za pleme odbira odnosno izloča referent za selekcijo skupno s pristojnimi živinorejskimi delovodji odnosno upravnikom obrata, in to po vseh proizvodnih pokazateljih, ki jih imamo zabeležene v rodovniškem knjigovodstvu.

Razen za proizvodne podatke se živali ocenjujejo tudi za zunanje oblike. S pomočjo raznih merjenj odnosno natančnih opazovanj živalskega telesa dobimo

oceno na obliko živali, tip živali, ki se mu želimo s selekcijo približati, to so na primer pri govedu globoke in široke živali z lepim pravilno razvitim vimeonom in zdravimi nogami. Na podlagi kontroliranja proizvodnosti in ocene zunanjih oblik dobimo torej oceno živali.

Znano dejstvo je, da pa vse živali ne prenašajo v enaki meri svojih dobrih ali slabih lastnosti na svoje potomce in prav zato se selekcija poslužuje progenotestiranja. Progenotestirati neko plemensko žival pomeni odrediti na podlagi kvalitete njenih potomcev njeno pravo genetsko to je dedno vrednost, in sicer tako glede prenašanja proizvodnih sposobnosti kakor tudi prenašanja dobrih telesnih oblik. Navadno se to raziskuje na progenotestnih postajah, kjer npr. redijo enako stare bikke pod enakimi pogoji in kontrolirajo njihovo porabo krme na 1 kg prirastka in tako ugotavljajo, katere živali dajejo za pitanje najprimernejše potomce. Na enak način ugotavljajo na teh postajah tudi prenašanje molznih sposobnosti v pogledu količine, maščobe mleka ter porabe krme za 1 liter mleka.

Pri prašičih ugotavljajo, kako potomci različnih živali v enakih pogojih dnevno priraščajo, koliko porabijo za to hrane, ugotavljajo pa tudi kvaliteto mesa in slanine ob zakolu.

Ker žal nimamo možnosti pošiljati naše živali na progenotestno postajo, ocenjujemo vsako leto komisijsko potomce po bikih, da tako ugotavljamo, kateri od bikov, s katerih semenom osemenjemo naše krave, da je za nas najugodnejši tip živali in tistega potem forsiramo. Prav tako zasledujemo tudi kvaliteto potomstva po kravah.

Toliko o selekciji na splošno. Sledi pregled selekcijskega dela po posameznih naših obratih.

Blagoje Vukovič, dipl. inž. agronomije

Na krmišču odprtega hleva v Kidričevem
Posnetek: Ciril Kolarič

Pričakujemo 3000 l mleka po kravi

V PRVIH ŠESTIH MESECIH LETOŠNJEGA LETA STALEN DVIG MOLZNOSTI PO KRMNEM DNEVU.

V spodnji tabeli prikazujemo molznost na krmni dan po mesecih in obratih:

	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	povpr. 1963
Starše	6,7	8,5	9,0	9,4	10,7	9,6	8,1
Pragersko	9,1	8,8	8,7	9,7	10,2	8,8	7,8
Kidričevo	7,4	7,2	6,9	7,7	8,2	7,7	7,7
Turnišče	9,7	9,9	10,4	11,5	11,3	9,9	—
Podlehnik	6,8	8,3	7,5	7,5	7,9	7,4	7,7
Zavrč	9,5	9,2	9,5	9,3	9,9	9,1	9,0
Dornava	7,5	6,1	6,2	5,7	5,8	5,5	6,4
Sobotinci	5,6	5,5	7,8	7,7	7,4	6,7	6,1
Osojnik	7,7	8,8	8,4	8,8	9,4	8,7	6,6
Povpr. kombinat	7,6	7,7	7,8	8,2	8,6	7,9	7,4

Lansko leto je bilo povprečje po kravi 2714 l mleka; po dosedanjih podatkih je za prvo polletje to povprečje okrog 2913 l mleka po kravi. Kolikor se bo molznost tudi v drugem polletju enako dvigala, lahko pričakujemo, da bomo presegli povprečje

3000 l mleka po kravi. Ako bo uspelo obratom znižati tudi stroške živinorejske proizvodnje, bomo imeli ob koncu leta mnogo manjše izgube kot v letu 1963, kar je končno tudi naš cilj.

(Nadaljevanje na 5. strani)

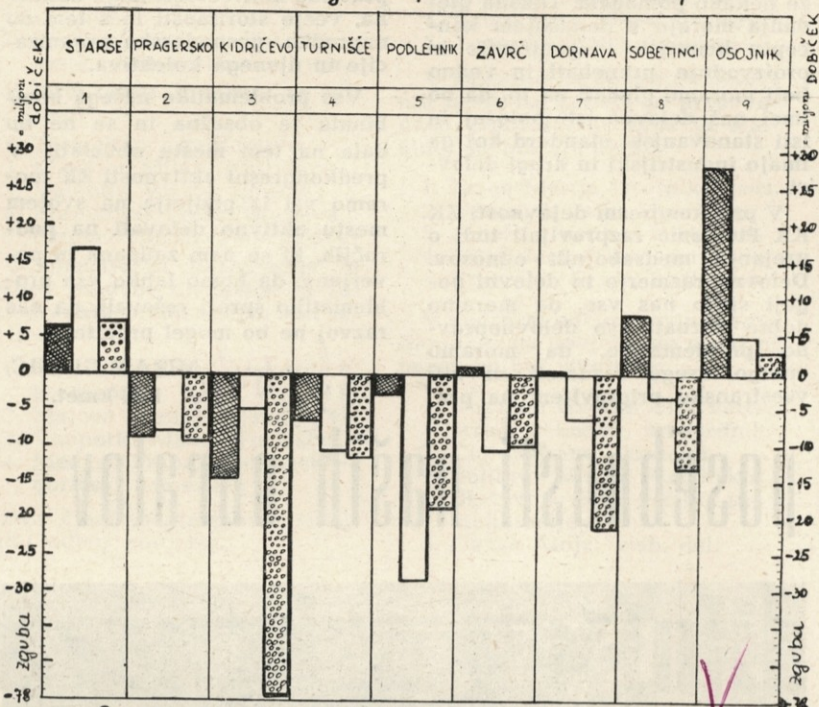

Leta 1963

DVA KMETIJSKA OBRATA AKTIVNA

Zaradi ugodnih vremenskih razmer v letu 1962 so zaključili naši kmetijski obrati poslovno leto 1962 z 10 milijoni čistega dohodka. Pri planiranju za leto 1963 se je zato upoštevala samo normalna letina in je planski rezultat prikazal 52 milijonov izgube. Glede na vse obstoječe objektivne težave ter na vse možne subjektivne vzroke je bila planirana izguba normalna. Toliko bolj smo bili zato razočarani, ko smo po zaključnem računu za leto 1963 ugotovili kar 153 milijonov izgube v naših 9 kmetijskih obratih. Kot vidimo iz priložene grafičnega, naši obrati zelo različno sodelujejo pri rezultatu. V letu 1962 je bilo kar 5 kmetijskih obratov pozitivnih in to od Osojnika s + 28 milijoni do Dornave s + 113 tisoč din čistega dohodka. V letu 1963 pa sta samo obrata Starše in Osojnik aktivna, in to prvi za + 7 milijonov, drugi pa za + 3,3 milijonov din, dočim je ostalih 7 obratov zaključilo poslovno leto z izgubo. Ko primerjamo izvršitev s planom, ugotovimo, da sta bolje od plana gospodarila obrata Podlehnik in Zavrč, približno po planu so zaključili obrati Pragersko, Turnišče (s kobilarno) in Osojnik, dočim so obrati Starše, Dornava, Sobotinci in posebno Kidričevo precej slabše zaključili poslovno leto, kot je bilo predvideno.

Čisti dohodek (dobiček) in izgube po kmet. obratih

Opomba: nad črto je dobiček, pod črto je izguba
 LEGENDA:
 [hatched] = doseženo v 1962
 [white] = plan za 1963
 [dotted] = doseženo v 1963

Vzroki za takšen rezultat kmetijske dejavnosti so objektivnega in subjektivnega značaja, in to: **OBJEKTIVNI VZROKI:** — zelo huda in nenormalno dolga zima 1962/63, ki je močno poškodovala ozimne posevke, saj smo pre-

orali 175 ha žit in 65 ha krmnih rastlin; — pozeba je močno prizadela sadovnjake, posebno plantaže breskev in hrušk, razen tega so nasadi že stari in izčrpani ter zato pridelki iz leta v leto pa-

3000 l mleka

(Nadaljevanje s 4. strani)

Tudi priraščanje mlade goveje živine in pitancev je bilo v I. četrtletju 1964 ugodnejše kot v letnem povprečju v letu 1963 in celo od plana za leto 1964.

MLADA ŽIVINA NAD 1 LETO

V letu 1963 je bil povprečni prirastek 0,49 kg, planiran je bil za 1964 0,45 kg, dosežen v I. četrtletju pa 0,47 kg. Po obratih so dosegli v tej kategoriji naslednje prirastke: Starše 0,72, Pragersko 0,93, Kidričevo 0,57, Podlehnik 0,45, Zavrč 0,34, Dornava 0,24, Sobotinci 1,25, Osojnik 0,16.

MLADA ŽIVINA OD 3—12 MESECEV

Realizacija 1963 0,60 kg, plan 1964 0,65 kg, realizacija I. četrtletja 1964 pa 0,67 kg. Po obratih je prirastlo v I. četrtletju: Pragersko 0,79, Podlehnik 0,50, Zavrč 0,50, Dornava 0,77, Sobotinci 0,73 in Osojnik 0,53 kg na krmni dan.

TELETA DO 3 MESECEV

Realizacija 1963 0,79 kg, plan 1964 je 0,80 kg, doseženo v I. četrtletju 1964 0,85 kg, in to po obratih: Starše 0,67, Pragersko 0,76, Kidričevo 0,91, Turnišče 0,80, Podlehnik 0,69, Zavrč 0,87, Dornava 0,91, Sobotinci 1,12, Osojnik 0,74 kg na krmni dan.

MLADO GOVEDO V PITANJU

Realizacija 1963 0,67 kg, plan 1964 0,80 kg, v I. četrtletju 1964 realizirano 0,89 kg. Starše 0,80, Kidričevo 1,05, Podlehnik 0,72, Zavrč 0,84, Dornava 0,72 in Osojnik 0,70 kg.

BEKONI

V I. polletju je prirastek z 0,54 kg na krmni dan večji od lanskega povprečja, ki je bilo 0,50. Obrat Kidričevo beleži v I. tromesečju 45,298 kg prirasta ali 0,52 kg na krmni dan, v II. tromesečju pa 35,863 kg prirasta ali 0,59 kg na krmni dan (povprečje I. polletja je 0,55 kg).

Obrat Dornava je imel v I. četrtletju 43,285 kg prirasta ali na dan 0,49 kg, v II. četrtletju pa 50,072 kg prirasta ali 0,60 kg na krmni dan (polletno povprečje 0,54 kg).

-op-

Priprave na spravljanje hmelja

Še mesec dni in pričeli bomo z obiranjem »zelenega zlata« — hmelja. Ker je odvisna od obiranja, spravljanja in sušenja v veliki meri kakovost hmelja, se mo-

ramo za to delo pravočasno in skrbno pripraviti. Uvodoma želim prikazati s tabelo kakovost hmelja v prejšnjih dveh letih po obratih našega kombinata:

Obrat	Leto 1962				Leto 1963					
	Pridelek po ha kg	v % razred			Pridelek po ha kg	v % razred				
Dornava	1.890	37,1	52,4	8,5	2	2.114	31,6	43,3	26,1	—
Kidričevo	2.013	44,6	49,2	3,7	2,5	1.375	32,9	45,1	20,4	1,6
Osojnik	2.264	22,1	63,5	14,4	—	1.988	37,8	55,2	7	—
Pragersko	1.867	39,7	51,8	8,5	—	1.604	44,9	39	16,1	—
Sobotinci	1.737	51,3	41,3	6,5	0,9	1.383	57,9	40,6	1,5	—
Videm	1.690	57,3	38,4	4,3	—	1.316	24,1	59,7	16,2	—
Zavrč	2.483	18,4	52,7	26,6	2,3	1.841	9,5	74,6	14,3	1,6

Lahko trdimo, da so nastale razlike v kakovosti hmelja v veliki meri iz uvodoma naštetih vzrokov. Seveda ne smemo prezreti tudi objektivnih vzrokov, kakor so pomanjkanje primernih skladišč za hmelj itd. Vse vzroke, ki vplivajo na kakovost pridelka, moramo letos odpraviti.

Hmelj obiramo v tehnični zrelosti, to je, ko ima zaprte storžke, ki so polni lupulina (rumeni prah) in imajo značilen vonj. Takrat so storžki jedri in prožni. Nikakor ne smemo obirati nezrelega hmelja, kajti tak ima malo lupulina, hitro ovane in storžki so lahki. Tudi prezrel hmelj ni dobre kakovosti, kajti lupulin se iztrese in lističi storžka odpadajo.

Pravilno obran hmelj mora imeti 1 do 1,5 cm dolg pecelj. Če storž nima peclja, kar nastane navadno zaradi smukanja pri obiranju, imamo pri suhem hmelju mnogo plev, to je lističev storžka. V tem primeru se prah lupulin tudi izgubi. Tudi po več storžkov skupaj z dolgimi peclji ter listja in panog ne sme biti v obranem hmelju. Pri samem obiranju ločimo lep, zelen hmelj od rjavega, za kar moramo imeti dve posodi. Ker je obiralec enako plačan za zelen in rjav hmelj, ni razloga, da ne bi ločil hmelja po kakovosti. Obran hmelj naj čuva obiralec do predaje v senci

še ne potrganega hmelja, da storžki preveč ne ovanejo. Skrbeti moramo, da pride obran hmelj čimprej v sušilnico. Svežega hmelja ne smemo pustiti v koših dalj časa, temveč ga moramo spraviti v sušilnico ali pa, če nam to ni mogoče, ga iztresemo na zeleno etažo v sušilnici.

Hmelj sušimo pri temperaturi 54 do 60° C. Kdaj je hmelj pravilno posušen ugotovimo po tem, da se takrat lomijo peclji in vretenca drobnih in srednjih storžkov, vretenca večjih storžkov pa so uvela, prožna, ko jih stisnemo, se iz njih ne pokaže vlaga. Hmelj ne sme biti niti premalo niti preveč posušen, še manj pa zažgan. Pravilno posušen hmelj ohrani lepo svetlozeleno barvo s svetlorumeno barvo lupulina, lep lesk in prijeten vonj. Ker je sušenje hmelja zelo odgovorno delo, moramo za to delo imeti vestne in trezne ljudi, ki so mojstri svojega dela in se zavedajo, da s svojim delom veliko vplivajo na kakovost pridelka.

Za obiranje hmelja si torej moramo:

zagotoviti dovolj obiralec, ki bodo dnevno nabrali toliko hmelja, da bo izkoriščena kapaciteta sušilnice;

skrbeti za kvalitetno obiranje in sušenje hmelja;

pregledati in pripraviti hmeljne koše in

dajo (letno podremo ca. 1000 dreves, kreditov za obnovo pa nil)

— v letu 1963 smo aktivirali ca. 1000 ha odkupljenih arondiranih in zakupljenih zemljišč, ki so zaradi razdrobljenosti in različne strukture tal v povprečju zelo zmanjšala pridelke in povečala povprečne stroške. Tako smo v letu 1963 hasnovali 1885 parcel do velikosti 5 ha, 145 parcel velikosti od 5 do 20 ha in samo 35 parcel z površino nad 20 ha;

— zaradi nezadostne mehanizacije smo zamujali s pravočasno oskrbo posevkov. Na vsak naš traktor pride ca. 55 ha obdelovalnih površin, na vsak kombajn pa celo 297 ha. (Za primerjavo lahko navedemo, da ima IPK Osijek na vsakih 34 ha obdelovalnih površin 1 traktor in na vsakih 96 ha površin kombajn!);

— ukinjen je bil regres na rezervne dele za stroje in za zaščitna sredstva, podražil se je ves material, posebno pa močna krmila (ca. 23 %);

— precej so se zvišali naši osebni dohodki;

SUBJEKTIVNI VZROKI: — te je sicer težje ugotavljati, vendar mislim, da ovira boljše organizacijo zelo pisana proizvodnja, posledica gospodarjenja bivših malih posestev, ki je zaradi odpora nekaterih naših strokovnjakov nikakor nočemo specializirati (npr. po panogah);

— dosedanje nagrajevanje ne stimulira vseh uspehov, zato ne delajo naši delavci in uslužbenci vedno tako, kot bi sicer, če bi bili za svoj uspeh pravilno nagrajeni.

Prepričan sem, da bo v letu 1964 manj objektivnih vzrokov, ki bi vplivali na slabši uspeh, ter da bomo subjektivne vzroke v celoti odpravili.

OTON POLIČ

Toča v Halozah

Redkokdaj se zgodi, da ne obišče vinogradov v Halozah toča. Tudi letos nam ni prizanesla. Tako smo imeli prvo točo 27. junija 1964 na območju Zavrča in drugo 29. junija 1964 na območju Podlehnika. Najbolj so bili prizadeti vinogradi na delu Turškega vrha, Korenjaka in Goričaka, kjer je znašala škoda 30—50 %, na matičnjaku pa celo 100 %. Na ostalem območju spodnjih Haloza pa se giblje škoda od 1—15 %. Zelo močno je bil prizadet dvoletni nasad teras v Turškem vrhu na kompleksu 11 ha, kjer ni ostalo na mladici niti listje. Mladice so bile polomljene ali pa zbite v zemljo. V tem nasadu smo morali izvršiti zeleno rez, škropljenje, dodatno gnojiti z večjimi dozami dušika ter obdelati zemljo. Škoda je tem večja, ker se bodo gotovi trsi posušili ali pa nedozoreli trpeli v zimskem mrazu. Poleg tega bomo morali rezati nasad prihodnje spomlad nazaj na dve očesi, tako bo zaostal za eno oziroma za dve leti.

Nekoliko hujše je prizadeto območje okoli Podlehnika z izjemo Dravinjskega vrha. Največ škode je trpelo delovišče Ljubstava z okrog 60 %, ostala delovišča pa več ali manj.

Skupna škoda, ki jo je povzročila toča, znaša ca. 14.000.000 dinarjev; to bo le deloma krila zavarovalnica.

-is-

pregledati in usposobiti hmeljsko sušilnico (kurišče, ogrevalac, mreže, termometre, dvigalo, predale).

Po toči dne 27. 6. 1964 poškodovani vinograd na Turškem vrhu — Zavrč

Posnetek: Ivan Skočir

Če bomo upoštevali vse navedeno, bomo sigurno dosegli ka-

kovostni pridelek in s tem tudi boljši finančni efekt. Matko Zemljič, inž. agronomije

Sestanek kolegija

Na zadnjem sestanku kolegija kombinata so razpravljali o poročilu, ki so ga podali udeleženci obiska v IPK Osijek. Po daljši in živahni razpravi so prisotni potrdili mnenje večine, da se po možnosti specializira proizvodnja v kombinatu ter da se začne aktivneje so-

delovati s privatnimi kmeti v proizvodnji.

Sklenili so, da bodo odgovorne službe, upoštevajoč sedanje pogoje in razvoj kombinata, pripravile v roku 14 dni ustrezne predloge. Ti predlogi bodo služili za širšo razpravo o bodoči organizaciji v kombinatu.

ZK v predkongresnem obdobju

Obdobje pred VIII. kongresom Zveze komunistov Jugoslavije zahteva v vrstah članstva ZK aktivno delo in reševanje problemov. Naše organizacije ZK so imele v preteklem obdobju več sestankov in posvetovanj o najvažnejših vprašanjih, ki se nanašajo na našo organizacijo kakor tudi na naše podjetje in s tem na ves naš kolektiv. Najpomembnejša vprašanja je obravnavala skupna konferenca ZK Kmetijskega kombinata Ptuj 26. 5. 1964.

Več smo razpravljali o smernicah VI. plenuma CK ZKJ in o problemih, ki so najvažnejši za nadaljnji družbeni razvoj, za utrditve razvoja socialističnih sil v današnji fazi družbenega procesa. To so vprašanja gospodarjenja, akumulacije, investicij, razširjene reprodukcije in delitve dohodka, nadalje utrjevanje samoupravnosti v delovni organizaciji in družbeno političnih skupnostih ter končno vprašanje osebne in družbene potrošnje, skratka standarda naših delovnih ljudi.

Smernice VI. plenuma in naše razprave so pokazale, da smo vsi za enotno družbeno in ekonomsko politiko ter da nam je cilj zelo jasen. Naša naloga je, da ugotovimo uspehe na širokem področju našega razvoja in odpravimo znake nedoslednosti, neskladnosti, nenačrtosti in drugih slabosti, ki zavirajo in otežujejo naš nadaljnji in hitrejši razvoj.

Standard delovnih ljudi in upravljanje po delovnih ljudeh sta naši osnovni skrbi. Skupna konferenca ZK KK Ptuj je to najbolj poudarila. Dvig življenjske ravni je odvisen predvsem od dviga proizvodnosti, večja proizvodnost pa zopet od višjega standarda delovnega človeka. Ta faktorja sta v medsebojni odvisnosti in imata odločilno vlogo na današnji stopnji družbenega razvoja. Iz tega sledi, da ni višji življenjski standard samo cilj našega gospodarskega razvoja, temveč pogoj za hitrejši napredek gospodarstva. Če hočemo ljudem izboljšati življenjsko raven, si moramo zagotoviti sredstva, teh pa ni, ker so jih pobrale v širši družbeni skupnosti nekatere nenačrtne in celo pretirane investicije. To jasno vidimo tudi pri nas na našem področju dela. Nekdanja mala kmetijska gospodarstva so po svojem gradila in vlagala investicijska sredstva v takšne objekte, ki so danes v veliko breme našemu sistemu in organizaciji proizvodnje. Takšne nekoristne investicije danes bremenijo račun vsesplošnega družbenega standarda. V naši gospodarski organizaciji smo dolžni usmeriti vsa vlaganja v proizvodnjo tako, da bodo čim bolj rentabilna ter da bodo čimveč akumulirala, ne samo za enostavno, temveč tudi za razširjeno reprodukcijo.

Ze nešteto krat je ugotovljeno in poudarjeno v mnogih razpra-

vah prav sedaj v predkongresni aktivnosti, da se moramo resneje baviti s stanovanjsko politiko. Naša gospodarska organizacija ima reven stanovanjski fond, ki je pod povprečjem v primerjavi z drugimi organizacijami. Razen nekaj izjem so stanovanja naših ljudi več ali manj nesposobna za bivanje v njih. Naš stanovanjski fond je tudi dediščina preteklosti. Zgradbe so že v takšnem stanju, da je problem, kako zagotoviti našim ljudem primerna stanovanja. Ne smemo zanikati, da najdemo za stroj ali živali večkrat primernejše mesto in več sredstev kot pa za stanovanje naših delovnih ljudi. Poleg obsežnih investicij — vlaganj v neke gospodarske objekte — ni bilo sredstev za vzporedno stanovanjsko izgradnjo. Vprašamo se, ali smo vsega tega sami krivi, da

je tako v naši gospodarski organizaciji? Tega je kriv predvsem materialni položaj naše gospodarske organizacije, v mnogočem pa tudi napačno gledanje na kmetijstvo kot panogo, ki si bo že nekako pomagala. Takšna gledanja morajo v današnjem konceptu kmetijske organizacije in proizvodnje prenehati in vedno bolj moramo gledati na to, da bo imel naš delavec isti položaj in isti stanovanjski standard kot ga imajo industrijski in drugi delavci.

V predkongresni dejavnosti ZK KK Ptuj smo razpravljali tudi o urejanju medsebojnih odnosov. Delovno razmerje in delovni pogoji silijo nas vse, da moramo dobro poznati vso delovnopravno problematiko, da moramo mnogo vsega razumeti in biti vsestransko pripravljeni na pra-

Spoznali so posebnosti naših obratov

Pred pretekom mandatne dobe so si ogledali člani delavskega sveta in upravnega odbora podjetja nekatere delovne enote.

Ogled je trajal 1 dan. Po načrtu so obiskali najprej delovno enoto Kidričevo. Ugotovili so, da se je ta enota izredno razširila. Ima že nad 1000 ha zemlje po Dravskem polju, združene v velike parcele. Dobro sta organizirani govedoreja in svinjereja. Enota ima dovolj strojev in naprav, ki ji omogočajo sodobno proizvodnjo. Zgraditi bo potrebno še nekaj silosov, da bi zmanjšali izgube pri proizvodnji silaže. Za spravilo strojev je bila pravkar dograjena velika strojna lopa. Posevki kažejo, da lahko pričakuje prav dobre donose pšenice in krompirja.

V Turnišču so obiskali kobilarno, poljedelsko proizvodnjo in farmo bekonov v izgradnji. Navdušeni so bili nad lepimi kasaškimi konji, čeprav so večkrat na sejah razpravljali o rentabilnosti njihove vzreje. V poljedelski proizvodnji pričakuje enota dobre donose pšenice in koruze. Zaradi slabšega semena bo verjetno pridelek krompirja nekoliko manjši. Poseben vtis je napravila na članke farma bekonov v izgradnji, kjer se že vidi končni obseg objekta. Kolektiv gradbenega podjetja »Gradis« hiti, da bi dela čimprej končal. Računajo, da bo proizvodnja možna že v jeseni.

Vinograde na terasah v Vareji na Dravinjskem vrhu so videli po ogledu farme. Posebej jih je zanimal način obnove na terasah in rentabilnost takih nasadov. Ugotovili so, da se menja s terasami oblika Haloz. Navdušile so jih velike obnov-

Člani dosedanjšega DS ogledujejo krompirišča na obratu Kidričevo. Posnetek: Ciril Kolarič

ljene površine, ki jih obdelujejo s stroji. V Halozah se je končal ogled kmetijskih obratov.

Posebno so se zanimali člani delavskega sveta in upravnega odbora za delovno enoto — mlekarne. V kratkem bo delala nova, najmodernejša naprava za pasteriziranje mleka. Kazen že proizvajajo v novih avtomatskih sirmih banjah, ki znatno olajšujejo dosedanje težko ročno delo. Zanimiv je oddelek za proizvodnjo galita in poliestra, ki sta primerna za proizvodnjo gumbov. Marsikdo ne ve, da proizvaja mlekarne 75 odstotkov plastičnih mas, ki so potrebne za izdelavo gumbov v naši državi. Kvaliteta izdelave je odlična.

Po ogledu mlekarne so videli še kletarstvo v obratu »Sloven-

vilno urejanje medsebojnih odnosov. Pogosto razpravljamo o organizaciji dela, o poslovanju, o ekonomiki gospodarske organizacije, o delitvi dohodka in podobno, ob tem pa zanemarjamo vprašanje medsebojnih odnosov kot edine osnove, prek katere je moč priti do dobre organizacije dela, boljšega poslovanja, pravilne delitve osebnega dohodka, večje storilnosti in s tem do napredka gospodarske organizacije in njenega kolektiva.

Vsa problematika našega kombinata je obsežna in se ne bo dala na tem mestu obdelati. V predkongresni aktivnosti ZK moramo vsi iz podjetja na svojem mestu aktivno delovati na področjih, ki so nam zaupana in poverjena, da bomo lahko vso problematiko sproti reševali, da nas razvoj ne bo mogel prehiteti.

MIRAN GLUŠIČ, inž. kmet.

Do novembra novi pravilniki

Na I. seji delavskega sveta Kmetijskega kombinata Ptuj je bil izvoljen za predsednika naš živinorejski strokovnjak tovariš Dragan Bosnić, dipl. inž. agronomije. Poslilo smo ga, naj nam odgovori na nekatera vprašanja v zvezi s samoupravljanjem in organizacijo v kombinatu. Tovariš Bosnić nam je rade volje ustregel.

Vprašanje: Pred novo izvoljenim DS kombinata so velike naloge, posebno kar se tiče izvajanja določil statuta kombinata. Na kakšen način in kdaj se bo DS lotil teh nalog še posebno glede na to, da smo trenutno brez veljavnih oziroma uporabnih pravilnikov o delitvi osebnih dohodkov, čistega dohodka in drugih?

Odgovor: Izvajanje določil statuta je vsekakor ena izmed najvažnejših nalog ne samo DS podjetja, temveč tudi obratnih DS, svetov delovnih enot ter družbeno-političnih organizacij. Vsi morajo biti na tem področju zelo aktivni. Tu mislim predvsem na sindikalne podružnice po obratih, ki bi se naj v prvi vrsti angažirale in usmerile svoje delo za dosledno uvajanje neposrednega upravljanja ob aktivnosti čim širšega kroga proizvajalcev. Da bi dejansko prišlo tako daleč, je nujno potrebno uvajati oblike, metode in prijeme v delu, da bodo imeli delavci možnost razpravljati z organizatorji in vodji proizvodnje o problemih svojega dela in življenja. Nadalje je tudi nujno čim prej pristopiti k izdelavi pravilnikov o delitvi dohodka in osebnih dohodkov. Dosedanja praksa nam kaže, da imamo na tem področju še vrsto nerešenih vprašanj. Določila v statutu so jasna: »Za boljše delo — boljše plačilo«, vendar bo potrebno od določil preiti na dejstva in s pravilnikom uzakoniti želje proizvajalcev. Že na svoji prvi seji je imenoval DS tozadevne odbore in je postavil rok, v katerem morajo biti gotovi pravilniki o delitvi dohodka in osebnih dohodkov tj. do konca meseca novembra. Da bi lahko odbori uspešno opravili to veliko nalogo, bo nujno v čim krajšem času razčistiti vprašanja okrog organizacije kombinata.

Vprašanje: Pri razvoju tehnološkega postopka v proizvodnji, pri vedno novih agrotehničnih ukrepih ter pri izpopolnjevanju kompleksne mehanizacije opazamo, da ni najboljša naša sedanja organizacija, ki temelji na teritorialni razdelitvi obratov. Kaj bi se moralo po vašem popraviti in kako gledate na formiranje obratov po panogah (ozka (Nadaljevanje na 7. strani)

OBISK V IPK OSIJEK

PREDVIDENO 31,6 MILIJARDE VREDNOSTI PROIZVODNJE V LETU 1964

Industrijsko-kmetijski kombinat (IPK) Osijek je eden izmed največjih in najnaprednejših kombinatov v Jugoslaviji. Posebno velja to za njegovo organizacijo in specializirano proizvodnjo. Zaradi tega smo 17. in 18. junija letos obiskali ta kombinat in si v grobem ogledali njegovo organizacijo in način dela. Našo ekipo so sestavljali tovariši Ciril Kolarič, Vinko Trplan, Ivo Matošević, dipl. inž. kmet., Filip Pisar, inž. kmet., Matko Zemljčić, inž. kmet. in Oton Polič.

Ko potuje Slovenec, vajen malih njivskih parcel, po Slavoniji, je vedno znova navdušen nad nepreglednimi polji. Isto občutke smo doživljali, ko smo brželi po avtocesti Zagreb—Beograd proti Osijeku. Levo in desno pšenica, tu in tam koruza, sladkorna pesa, topolovi nasadi, nekaj krompirja in zopet pšenica. Nehote se nam je vsiljevala misel, kako idealni so pogoji kmetovanja, kako je lahko velika kmetijska mehanizacija do skrajnosti izkoriščena in zato zelo efektna.

Ima pa ta razprostranost tudi drugo stran — manj ugodno za nas — monotonost nas dolgočasi in človek si zaželi gozdov, hribov, gor in planin; na to boga-

stvo smo Slovenci tako ponosni. Ko smo pustili za seboj slavonsko mesto Đakovo, smo bili kmalu sredi območja, kjer gospodarji IPK Osijek. Že s ceste se da ugotoviti glavna dejavnost kombinata; posejane so v glavnem kulture, ki so surovine za končne proizvode v tovarnah. Velike parcele (table) lucerne (ki je tukaj tudi edini krmni posevek) in koruze so nas opozarjale na možno razvito živinorejo; njene proizvode predelujejo v lastnih kletnicah in mlekarini.

Ko zvmemo, da je bila Sladkorna tovarna in tovarna »Kandita« (čokolada in bonboni) glavni pobudnik ustanovitve tega velikega kombinata, nas ne presenetijo

ogromni kompleksi, posejani s sladkorno peso. Teh ca. 4500 ha sladkorne pese s ca. 20.000 vagoni pridelka pese povzročajo kombinatu precej težav (ogromno delovne sile, ki jo je težko dobiti), vendar sadijo kmetijski obrati z zaupanjem vsako leto več pese, ker se jim to prek tovarne sladkorja, posebno pa tovarne čokolade, bogato obrestuje. V l. 1963 je imela tovarna 160 milj. dobička — sicer malo zaradi izredno slabe kvalitete pese in malega odstotka sladkorja. V l. 1962 so pripojili h kombinatu tudi tovarno za predelavo konoplje; precej površin je posejanih s konopljo. Eden redkih direktnih tržnih viškov kmetijstva je pšenica, ki je posejana na 8200 ha ter pričakujejo povprečni pridelek ca. 52 q na hektar, lani 52 q. Drugih kultur razen nekaj oljnic nismo opazili ter smo pozneje izvedeli, da imajo samo 4

glavne poljedelske kulture (razen konoplje), in sicer: pšenice 8228 ha s predvidenim pridelkom 52 q na hektar, sladkorne pese 4342 ha (476 q na hektar), koruze za krmo 3012 ha (78 q zrna na hektar) ter lucerne 3006 ha (557 q na hektar). Ker imajo vseh površin 23.500 ha, od tega obdelovalnih 21.240 ha (od tega 31 ha sadovnjakov in 162 ha vinogradov), so 4 glavne kulture posejane na 18.587 ha ali na 88 % vseh poljedelskih površin.

Takoj ob prihodu na direkcijo kombinata nas je zelo vljudno sprejel pomočnik generalnega direktorja in direktor za kmetijsko proizvodnjo tov. Zlatič, dipl. inž. agr., ki nam je podal osnovne podatke o kombinatu. Ko smo se seznanili z generalnim direktorjem in z drugim vodilnim osebjem kombinata, je zamenjal tov. Zlatiča direktor plana in (Nadaljevanje na 7. strani)

Lahko bomo posekali 20.000 m³ lesa letno

Gozdarski obrat pri KK Ptuj je ustanovil 1. 1. 1960 Kmetijski kombinat Ptuj, in sicer z združitvijo 1800 ha gozdov bivše GLG Dravinja in 3000 ha gozdov bivših KG Kidričevo, Haloze in Ptujsko polje.

Skupna površina gozdov v družbeni lasti, s katerimi gospodarimo, obsega torej ca. 4800 ha;

Do novembra novi pravilniki

(Nadaljevanje s 6. strani) *specializacija) kot je to poljedelstvo, govedoreja, svinjereja itd.?*

Odgovor:

Res je, da ne odgovarja naša sedanja organizacija sodobnemu konceptu specializirane proizvodnje. Tu mislim na našo organizacijo kmetijske proizvodnje. Nasprotno lahko trdim, da sedanja organizacijska oblika dostikrat ovira hitrejši razvoj in uveljavljanje sodobnejše proizvodnje. To nam že marsikje praksa potrjuje. O specializirani proizvodnji in njeni prednosti govorimo že vrsto let, na tem področju pa smo do danes praktično zelo malo v praksi naredili. Vsekakor je eden izmed vzrokov tudi sedanja organizacija kombinata; ta bolj odgovarja heterogeni proizvodnji, ki sigurno nima bodočnosti. Sodobnejše organizacijske oblike zahtevajo tudi odgovarjajoče pogoje v proizvodnji (sredstva). Kolikor teh pogojev ne bomo mogli zagotoviti, ne bo rezultatov, nasprotno, stvari se lahko poslabšajo. Da je tako, potrjuje praksa bližnje preteklosti. Leta 1960 smo imeli poskuse podobne organizacije (v obratu po panogah). Ker ni bilo potrebnih pogojev za tako, sicer napredno organizacijo, nismo uspeli in smo se morali vrniti nazaj na staro. Ravno te izkušnje nam narekujejo, da moramo zadevo dobro proučiti iz vseh strani, da ne bo očitkov, da nismo sposobni postaviti nekaj novega, boljšega.

Vprašanje:

Vaše osebne pripombe in želje?

Odgovor:

Ze na prvi seji DS je bila omejena ena izmed najvažnejših želja, naj spremlja DS podjetja in ostali organi upravljanja problema in naj sodeluje pri tem čim širši krog proizvajalcev. S tem bo doseženo, da bodo prihajali člani na seje z jasnimi stališči o posameznih vprašanjih. Take seje bodo zelo učinkovite ter bomo lahko uspešno opravili prevzete naloge. Zato je potrebna pravočasna dostava materiala za sejo. Vsi si želimo čim ugodnejše vremenske razmere, dobro letino ter dober finančni uspeh podjetja.

ta površina se stalno spreminja zaradi dokupovanja, arondacij in zamenjav gozdnih površin s privatniki.

Gozdovi ležijo na območju štirih občin, in sicer v občini Ptuj (4100 ha), v občini Slovenska Bistrica (400 ha), v občini Ormož (100 ha) in v občini Maribor-Tezno (200 ha).

Gozdovi ležijo v treh med seboj ločenih območjih. Okrog 3500 ha gozdov je na območju Haloz, ki predstavljajo razvodje med Dravo in Savo ter tvorijo skupno z Bočem odrastek južnega grebena Karavank odnosno spadajo k severnemu delu tako imenovanih Savskih gub. Haloze predstavljajo ozek greben, ki ima kljub precejšnji razrezanosti enakomerno visok glavni greben in peresasto razrasle stranske hrbte. Sestavljajo jih terciarne kameanine, to so lapornati peščeni in marinski laporji iz miocena.

Drugo območje, na katerem se razprostira ca. 500 ha gozdov, je Dravsko-Ptujsko polje, ki leži med Halozami in Slovenskimi goricami ter ga tvori mlajši diluvijalni prod reke Drave, ki sega tudi do globine 80 m.

Tretje območje, na katerem leži ca. 900 ha gozdov, obsega del Slovenskih goric, ki so po svoji oblikovnosti precej podobne Halozam, le da so reliefne oblike manj izrazite. Na jugu se znižujejo ter prehajajo v Ptujsko polje. Označimo jih lahko kot Pansonsko obrobje oziroma spodnje Podravje, ki ima enotno geološko zgradbo. Sestavljajo jih poliocenski peščenjaki in ponekod konglomerati ter laporji.

Obrat je razdeljen na 12 gozdnih revirjev, ki jih nadzorujejo gozdarski delovodje-logarji in ki ob enem mesečno obračunavajo izvršeno delo gozdnih delavcev, plačanih po enoti proizvoda (m³, prm, tm, ha itd.).

Izobraževanje in usposabljanje kadrov smo že od same ustanovitve našega kombinata smatrali za eno izmed najpomembnejših nalog. Zato smo iz leta v leto vedno bolj skrbeli ter vlagali tudi vedno večja sredstva. Ze v letu 1961, ko je kombinat nastal, smo porabili za stroške izobraževanja okrog 5 milijonov dinarjev, v letu 1962 5 milijonov 352 tisoč din, v letu 1963 pa že 7 milijonov 200 tisoč dinarjev, to je več kot 1% od bruto osebnih dohodkov.

V letu 1963 smo organizirali v podjetju 28 raznih tečajev, seminarjev ter prak-

Zaščiteno pragozdno območje na Donaci gori

Posnetek: Inž. Albert Kroječ

Obrat goji in varuje gozdove, smotrno izkorišča lesno bogastvo gozdov tako, da predeluje in prodaja glavne in stranske gozdne proizvode ter razžaguje hlodovino iglavcev na žagi v Hajdini, ki se je priključila k obratu s 1. majem letos, medtem ko prodaja hlodovino listavcev žagi v Rogoznici, ki je obrat podjetja »LES« Ptuj.

Mimo navedenih del gradi obrat tudi gozdne komunikacije (ceste, mostove, vleke), ki olajšujejo in pocenjujejo izvoz gozdnih sortimentov iz sečišč.

Doslej smo zgradili kamionsko cesto na Plešivec pri Makolah v dolžini 5 km in kamionsko cesto Tisovec—Log v dolžini 5,5 km. Gradnjo te ceste letos nadaljujemo ter bo njena celotna dolžina 9 km. Z njo bomo odprli velike gozdne komplekse za posek zre-

lega drevja. Mimo tega smo zgradili več kilometrov gozdnih vlak na težko dostopnih terenih, s čimer smo približali sečišča kamionskim cestam in pocenili izvoz iz gozda.

Obrat je doslej mehaniziral nakladanje in prevoz lesa s tem, da smo montirali na svoje tri kamione dvigalne naprave, za posek in izdelavo lesa smo uvedli motorne žage. Problem izvoza lesa do kamionske ceste je še ostal odprt, ker je obrat navezan v tem primeru samo na privatne voznike, kar znatno podražuje izvoz zaradi premajhne konkurence med vozniki, ker le-teh primanjkuje. Stanje se bo izboljšalo, ko bo nabavil obrat za izvoz in vlako lesa traktor Ferguson (goseničar) z vitlom in prikolico.

Povprečno letno število zaposlenih je okoli 140 ljudi; od tega

tičnih in teoretičnih poučevanj na delovnem mestu. Vseh se je udeležilo 809 zaposlenih delavcev. V raznih tečajih in seminarjih izven podjetja se je izobraževalo

18 milijonov din za izobraževanje

26 delavcev. Na višjih in srednjih šolah je v lanskem letu izredno študiralo 32 zaposlenih delavcev, od tega 25 na višjih in 8 na srednjih šolah. V rednih smo stipendirali 34 študentov in dijakov, od tega 7 na visokih, 17

na srednjih in 10 v nižjih šolah.

V začetku junija t. l. je razpravljal upravni odbor izobraževalnega centra tudi o potrebah izobraževanja v le-

tu 1964. Po predlogih posameznih delovnih enot in potrebe po izobraževanju je sestavil upravni odbor predlog plana in predračun stroškov izobraževanja za leto 1964.

Po tem predlogu bi morali v letošnjem letu pripraviti v

je 25 delavcev s stalno mesečno akontacijo, ostali pa prejemajo akontacije po enoti proizvoda. Kvalifikacijska struktura delavcev se je letos izboljšala, ker smo priredili v okviru Izobraževalnega centra za nekvalificirane delavce dvotedenski tečaj z zaključnimi izpiti, ki jih je opravilo 46 delavcev, za kar so prejeli tudi ustrezna spričevala. Na obratu imamo sedaj samo še 8 nekvalificiranih delavcev, 64 je polkvalificiranih, ostali pa imajo naziv kvalificiranega delavca. Nadalje smo letos izenačili osebne prejemke in normative delavcev s tistimi, ki jih imajo ostala gozdna gospodarstva v Sloveniji.

Obrat ima svoj 10-članski obratni delavski svet, 2 člana pa ga zastopata v DS podjetja.

Redni letni planski posek se giblje v višini okoli 17.000 m³ lesa bruto, od tega 11.100 m³ listavcev in 6000 m³ iglavcev; finančna realizacija se giblje v višini okoli 120.000.000 din.

Predvidevamo, da bomo obseg sečnje v prihodnje povečali na 20.000 m³ lesa bruto v slučaju, če nam bo uspelo v dovoljni meri razširiti cestno omrežje v zrele sestoje, kar je odvisno predvsem od finančnih sredstev. S predvidenim dvigom obsega sečnje ne bomo posegli v osnovni gozdni fond, ker smo sekali pretekla leta samo ca. 80 % od letnega prirastka lesa, s čimer se je dvignila lesna zaloga in s tem tudi sam prirastek.

Precejšen problem predstavlja v obratu pomanjkanje gozdnih sadik. V okviru 7-letnega perspektivnega plana bi morali pogozditi ca. 200 ha negozdnih površin — zapuščenih pašnikov in slaborodnih zemljišč v Halozah poleg rednih vsakoletnih pogozditev in izpopolnitve ter širjenja intenzivnih nasadov iglavcev. Teh smo dosedaj osnovali 5 ha, nameravamo pa jih razširiti na 50 ha, kolikor bodo mimo sadik na voljo tudi finančna sredstva.

Albert Kroječ, dipl. inž. gozdarstva

podjetju 38 tečajev in seminarjev. Prek teh tečajev bi morali zaposlenim posredovati predvsem dopolnilno praktično in teoretično znanje iz sledečih področij: sodobni tehnološki postopki v živinoreji, strojna molža, izkoriščanja pašnikov, kužne bolezni pri govedu, uvajalni tečaj za nove delavce na farmi bekonov, vzgoja, nega in delo v sadovnjakih, rez, vzgoja in zaščita vinogradov na novih terasah, o delu v semenarstvu, o delu v vrtinarstvu, o delu v hmeljarstvu z izpiti, uporaba gnojil in zaščitnih sredstev, suše-

(Nadaljevanje na 8. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani) analize tov. Simič, dipl. oec. Zahvaljujoč njegovu ustrezljivosti, posebno pa navdušenosti, s katero je govoril o njihovem kombinatu in o svojem delu, smo v tem kratkem času mnogo videli in zvedeli. V nadaljevanju bom poskušal te naše vtise posredovati našim bralcem. Z ozirom na strogo specializacijo imajo temu ustrezno osnovno organizacijo, ki je razdeljena v 4 sektorje, in to: I. sektor — industrijska dejavnost: obrat 1. tovarna sladkorja in kandita, 2. tovarna mleka v prahu, 3. tovarna olja, 4. tovarna za predelavo konoplje, 5. za predelavo perutnine in jajc z hladilnico »Frigis«; II. sektor — kmetijska dejavnost: obrat 1. za poljedelstvo Osijek, 2. za poljedelstvo Čepin, 3. za poljedelstvo Dalj, 4. za vrtinarstvo (zelenjavo), 5. za govedarstvo, 6. za svinjerejo, 7. za gozdarstvo, 8. za vzgojo rib,

9. za vinogradništvo; III. sektor — ostale dejavnosti: obrat 1. za kooperacijo, 2. za gradnje, 3. kmetijska služba, 4. skupne službe kombinata; IV. sektor — ustanove in družbeni standard: 1. šolski center z ekonomijo in 2. počitniški dom IPK-Opatija.

Ze iz naštetega vidimo zelo močan poudarek na industrijski dejavnosti. Sedanji obrati so bili še l. 1961 vsak zase precej močne samostojne gospodarske organizacije. Zanimivo je tudi, da so pokazali težnje po združitvi delovni kolektivi, ki so ustvarili s polnim razumevanje in podporo oblasti ter političnih organov današnji kombinat. Kljub neugodni letini so ustvarili v l. 1963 kar 1 milijardo 41 milijonov din ostanka čistega dohodka pri bruto proizvodnji ca. 29 milijard dinarjev. V planu za leto 1964 je predvideno, da bodo pri bruto proizvodnji 31,6 milijard dosegli

čez 1,2 milijardi čistega finančnega rezultata.

Za realizacijo zgoraj navedene proizvodnje zaposluje kombinat 6700 delavcev, od tega 4800 stalno zaposlenih.

Zelo zanimiv je tudi način obračuna obratov v vseh dejavnostih. Vsak obrat predstavlja zaključno obračunsko celoto, sestavljeno iz seštvetka rezultatov vseh delovnih enot, ki sestavljajo obrat. Za lažje razumevanje navajam primer: obrat poljedelstva Osijek ima 7 delovnih (ekonomskih) enot, ki imajo od 700 do 1500 ha površin. Vse te enote gospodarijo v okviru svojega plana ter ugotavljajo svoje proizvodne uspehe na podlagi planskih cen. Kolikor imajo odnose z drugimi delovnimi enotami v istem (svojem) obratu, zaračunajo material in storitve po planskih cenah, kolikor pa se poslovanje razširi na drugi obrat (ne

glede na to, ali je kmetijski ali industrijski) pa uporabljajo tržne cene, določene po standardu, to je po kvaliteti predanega pridelka ali storitve.

Standardi so določeni s pravilniki za celotni kombinat s strani obrata kmetijske službe. Ob obračunu napravi obrat kompletno bilanco (ob koncu leta tudi zaključni račun) z ugotovitvijo in delitvijo dohodka, delovne enote pa dobijo svoj delež v sorazmerju z določenim uspehom v okviru obrata. Na ta način ima kombinat na koncu leta toliko samostojnih zaključnih bilanc, kot je obratov (20), seštevek teh bilanc pa predstavlja bilanco kombinata, ki je seveda sestavljena (korigirana) na podlagi plačane realizacije.

Da ima tak sistem obračuna velike prednosti, nam je bilo takoj jasno. Vsak obrat in v okviru obrata vsaka delovna enota go-

spodari popolnoma samostojno z vsemi sredstvi in to z osnovnimi in obratnimi (obrat npr. sam nájema potrebne obratne kredite pri banki). Na naše pomisleke, da lahko določajo tako obrati sami vrsto proizvodnje (kulture) so nam povedali, da tega problema ni. Vsi obrati poznajo cilj kombinata, vsi obrati vedo, da morajo proizvajati za potrebe svoje predelovalne industrije in živinoreje ter je temu tudi prilagojen okvirni plan o vrsti in količini proizvodnje vsakega obrata. Vsak delavec pozna naloge celotnega kombinata, njegov interes pa je v tem, da gospodar njegova delovna enota v okviru te skupne naloge čim bolj uspešno. Da je temu res tako, smo se prepričali drugi dan, ko smo si ogledali nekatere obrate in delovne enote.

Več o tem drugič.

Oton Polič

15
40
182
369/15
7

18 milijonov din za izobraževanje

(Nadaljevanje s 7. strani)

nje in siliranje krme, priprava škropilnic, delo s škropilnimi agregati in škropljenje, delo s motornimi kosilnicami BCS, tečaj iz mehanizacije I. in II del, teoretično in praktično poučevanje v novi pasterizaciji, pri proizvodnji galalita in pri proizvodnji poliestra, dalje tečaj za gozdne delavce z izpiti, tečaj za kombajniste, tečaj prve pomoči, o HTV in požarni varnosti, tečaj iz knjigovodstva in tečaj za knjigovodje v strojnici itd.

Seminarji so predvideni predvsem za delovodje živinorejskih, poljedelskih, vinogradniških in gozdarskih delovišč, dalje seminar za gozdarske inženirje in tehnike, za knjigovodje osebnih dohodkov, predsednike delavskih svetov delovnih enot, za predsednike raznih komisij v delovnih enotah itd.

Teh tečajev in seminarjev bi se naj udeležilo v podjetju 1063 delavcev. Stroški bodo predvidoma znašali 5 milijonov 55 tisoč dinarjev.

Na izobraževanje izven podjetja bomo poslali v letošnjem letu 79 delavcev, in to: v začetni traktorski tečaj 10 delavcev, v nadaljevalni traktorski tečaj 7, na razne specializacije, seminarje in druge tečaje izven podjetja pa bomo poslali 62 delavcev.

Stroški izobraževanja izven podjetja bodo znašali 4 milijone 811 tisoč dinarjev. Stroški izobraževanja zaposlenih delavcev, ki jih 26 izredno študira na višjih šolah in 14 v srednjih šolah, bodo znašali 3 milijone 165 tisoč dinarjev.

Štipendije za 10 rednih študentov visokih šol, dveh študentov višjih šol, 12 dijakov srednjih šol in 6 dijakov dvoletnih šol, s katerimi že imamo sklenjene pogodbe o štipendiji, znašajo 3 milijone 563 tisoč dinarjev.

Upravni odbor IC tudi predlaga, da bi razpisali v letošnjem letu 23 novih štipendij, in to: štipendijo za študij na agronomski fakulteti — oddelek za živinorejo, štipendijo za ekonomsko fakulteto, 4 štipendije za gozdarsko srednjo šolo, 5 štipendij za poljedelsko živinorejsko šolo in 2 štipendiji za mlekarstvo šolo.

Štipendije za nove štipendiste bi znašale v tem letu 826 tisoč dinarjev (to je za 3 oziroma 4 mesece).

Za opremo in druge učne pripomočke za delo izobraževalnega centra, je predvidel upravni odbor 580 tisoč dinarjev.

Po tem predlogu, o katerem bo razpravljala na pri-

Glavni direktor tov. Janez Petrovič izroča tov. Mari sliko
Posnetek: Oto Polič

Tovarišica Mara se je poslovila

V soboto, 25. aprila 1964 je bila v Gorci pri Podlehniku skromna slovesnost. Sodelavka in prvi računovodja kmetijskega kombinata Ptuj tov. Mara Gregorc se je poslovila od svojih najožjih sodelavcev in od kombinata, ker je upokojena.

V uvodnem govoru je orisal glavni direktor tov. Janez Petrovič v kratkih besedah nastanek kombinata v letu 1960 ter začetne težave okrog organizacije. Poseben problem je bilo organiziranje računovodske službe, ker smo dobili z združitvijo v glavnem mlajše ljudi, ki niso imeli izkušenj za vodstvo finančne operative tako velikega kombinata. Po dolgem iskanju nam je najbolj ustrezala tov. Mara. Po dolgoletni službi v računovodstvu in v finančni inšpekcijski službi je že bila upokojena v Kopru. Uspelo nam jo je prepričati, da je ponovno vstopila v aktivno delovno razmerje. Prebrodila je precejšnje težave v knjigovodstvu kombinata. Sedaj urejeno knjigovodstvo kombinata je rezultat njenega truda. Žal ji slabotno zdravje ne dopušča nadaljnega dela, zato odhaja sedaj že drugič — v res zasluženi pokoj.

Ob koncu govora ji je izročil direktor tov. Petrovič sliko v skromen spomin na kolektiv.

Nato so se zahvalili tov. Mari za njeno delo še: predsednik DS tov. Franc Ciglar, predstavniki sindikata, osnovne organizacije ZK in knjigovodstva, ki želijo, da bi ostala vnaprej v tesnih stikih s kombinatom.

hodnji seji delavski svet podjetja, bi znašali skupni stroški za izobraževanje v letošnjem letu 18 milijonov dinarjev, to je 448 tisoč dinarjev več, kot smo skupno porabili sredstev za izobraževanje v letih 1961, 1962 in 1963.

Franc Golob

Tov. Mara se je ginjena zahvalila za tako prisrčno slovo. Žal ji je, da ne bo mogla več aktivno delati, vendar smatra, da je dala od sebe vse, kar je mogla ter je prepričana, da bodo lahko mlajši ljudje na njenem mestu še mnogo več storili.

Poslovilna slovesnost se je nadaljevala nato v prijetnem vzdušju še pozno v noč.

Oton Polič

Štipendisti, veseli bomo vašega sodelovanja

V želji, da bi vas seznanili z delom, uspehi in s problemi kolektiva, katerega del ste, vam pošiljamo izvod našega internega glasila.

Prepričani smo, da imate tudi štipendisti probleme in vprašanja, ki bi jih radi posredovali našemu kolektivu. Zato vas vabimo, sodelujte v našem glasilu. Radi vam bomo ustregli z odgovori, obvestili in s podatki, od vas pa pričakujemo, da nam boste sporočali svoje uspehe in težave ter kako vi ocenjujete sedanje delo, uspehe in težave Kmetijskega kombinata Ptuj.

Vaše prispevke bomo lahko objavljali v rubriki naših štipendistov, ki bo lahko prav zanimiva, poučna in koristna.

Uredništvo

PREJ BOM PAPEŽ ...!

V našem kombinatu smo že dalj časa govorili o potrebi po internem časopisu. Ker pa je navada, da se zadeve, o katerih se mnogo govori, nerešene odložijo, je bila večina prepričana, da časopis ne bo zagledal luči. Zgodilo se je v pisarni v upravi sledeče:

Pavla: »Joj, danes pa moram napraviti seznam zaposlenih zaradi časopisa.«

Anica: »Kakšnega časopisa?«

Pavla: »Ja našega, kombinatovega vendar.«

Anica: »Beži, beži. Prej bom jaz papež, kot bo izšel naš časopis.«

-op-

Spremembe v našem delovnem kolektivu

Zaradi omejenega prostora v prvi številki našega glasila ne moremo objaviti sprememb tudi za preteklo obdobje, zato bomo tokrat začeli z mesecem junijem t.l.

Vse sodelavce, ki so zapustili podjetje oziroma na novo prišli pred 1. junijem t.l. prosimo, naj oprostijo, če njihovih imen ne bomo objavili.

NOVI ČLANI DELOVNEGA KOLEKTIVA SO POSTALI

Franc Holc in Ana Holc, delavca v delovni enoti Dornava; Anton Cestnik in Emil Drogenik, delavca v delovni enoti »Slovenske gorice«; Stanislav Slavič, delavec v delovni enoti Pragersko; Dušan Slavik, šofer v delovni enoti uprava; Jerenko Jože, delavec v delovni enoti gozdarstvo, Franc Jakovljevič, delavec v delovni enoti Kidričevo; Valentin Lenarčič, kovač, in Adolf Meglič, avtomehanič, v delovni enoti mehanične delavnice; Franc Gril, kmetijski strojnik v delovni enoti Osojnik.

Novim članom delovnega kolektiva želimo, da bi se na svojih delovnih mestih dobro počutili in da bi z zadovoljstvom opravljali svoje naloge.

PODJETJE SO ZAPUSTILI

Genovefa Majerič in Alojz Princl, delavca v delovni enoti

»Slovenske gorice«; Vinko Medved, delavec v delovni enoti Pragersko; Ciril Kodrič, delavec v delovni enoti gozdarstvo; Jože Svenšek in Ana Svenšek, delavca v delovni enoti Kidričevo, Alojzija Vratič, pisarniška moč v delovni enoti mehanična delavnica, Viktor Vuk, delavec v delovni enoti mlekarstvo; Franc Zelenko, delavec v delovni enoti gradnje, in Janez Kovačec, delavec v delovni enoti melioracije.

Vsem, ki so odšli iz podjetja, želimo mnogo uspehov v delovnih kolektivih, kjer so sedaj zaposleni.

STAROSTNO ALI INVALIDSKO UPOKOJENI

Mara Gregorc, direktor FRS podjetja; Jože Majcen, delavec v delovni enoti Dornava; Ana Brusar in Terezija Gosak iz delovne enote Podlehnik, in Matija Ules iz delovne enote Starše.

Našim sodelavcem, ki so upokojeni, izrekamo zahvalo za požrtvovalno sodelovanje ter želimo, da bi se po dolgoletnem delu odpočili in uživali zaslužen pokojnino.

UMRLI

Za vedno nas je zapustil naš dolgoletni član Ivan Spanring, nočni čuvaj v delovni enoti »Slovenske gorice«, star 63 let.

-ik-

Previdnost pri delu

Nesreča nikoli ne počiva. Pogostoma ukrepamo po nesreči. Posledice so lahko v težjih primerih dalekosežne in usodne za posameznika ali pa tudi za skupino zaposlenih. Pri vsaki nezgodi, ki se je zgodila vsled nesrečnega slučaja ali neodgovornega ravnanja pri delu, nastanejo lažje ali težje telesne poškodbe ali celo smrt z vsemi posledicami za družine prizadetih. Nadalje nastane obratna delovna izguba in materialna škoda. Dnevna poročila nam potrjujejo, da nesreča res nikoli ne počiva.

Stremimo za našo skupno željo in ciljem. Z uspešnim in varnim delom hočemo doseči višjo proizvodnjo in zvišanje osebnega standarda. Z nalogami v smeri teh stremilj imamo v podjetju službo higiensko tehnične varnosti, ki ima sledeče naloge: nadzor in izvajanje tehnične zaščite, urejenosti strojnih in elektropostrojenj, orodja in pravilne uporabe teh, statistika o obolenjih in nezgodnih slučaji. V takih primerih mora služba preiskati vzroke ter ukrepati, da ne bo ponovnih slučajev nezgod. Sodelovati mora v organizaciji dela s predlogi o varnosti dela v proizvodnji. Potrebno je sodelovanje z občinsko inšpekcijo dela, elektroinšpekcijo in s sanitarnim inšpektorjem pri reševanju večjih problemov. Potrebno je tudi tesnejše sodelovanje z zdravstvenimi ustanovami za povečanje zdravstvene preventive in logičnega zmanjšanja obolenj. Tudi požarna varnost zahteva stalno budnost, vzdrževanje požarnovarnostne opreme in redno nadzorstvo na vsakem mestu, kjer bi lahko prišlo do vžiga.

Pravilnik o požarni varnosti določa odgovornost vseh, npr. upravnikov obratov, delovodij za svoje sektorje, skladiščnikov za skladišča in material, živinorejcev za živino in hleve, šoferjev in traktoristov za vozila in garaže, obratnih delavcev za svoje delavnice in delovne prostore, ki so jim zaupani. Vsak odgovarja za red v svojih prostorih v požarnovarnostnem smislu in za red pri požarnovarnostni opremi. Upravniki obratov morajo poskrbeti, da bo po možnosti član ga-

silske enote urejal in nadziral gasilsko opremo v obratih.

Delavski samoupravni organi naj se večkrat pozanimajo za stanje in potrebe higiensko tehnične in požarne varnosti v svojih obratih in na deloviščih. Na stanke je potrebno pravočasno povabiti varnostnega tehnika, kjer naj poroča o problemih glede pitne vode, asanacij, odpadne vode, dezinfekcije in deratizacije, o stanju gnojišč, o sanitarijah, o družbeni prehrani, nadalje o tehničnem varstvu pri delu kot tudi o strojni in kemični zaščiti. O elektro nevarnosti pri delu in o zaščitnih ukrepih za požarno varnost bodo izdelani načrti, vendar morajo biti vsi obrati in delovišča, ne glede na to, kako daleč so že načrti o požarni varnosti, požarnovarnostno urejeni.

Letos je po vseh deloviščih pregled strelovodov in merjenje ozemljitve, nadalje pregled stikal, elektromotorjev in razdelilnih omaric. Ugotovljene nepravilnosti te treba sproti odpraviti. Vsi zaposleni morajo v interesu osebne varnosti pri delu takoj obvestiti odgovorne o nepravilnostih pri delu, posebno kjer so v taki obliki, da lahko ogrožajo življenje posameznikov.

V kratkem bodo razmnoženi izvlečki iz pravilnika o higiensko tehnični varnosti in o uporabi osebnih zaščitnih sredstev. Nadalje bo razmnožen tabelarni pregled kemičnih materialov, škropiva in gnojila glede na stopnjo strupenosti in na predpisano zaščito. V prihodnjih člankih pa bomo bralce seznanjali z varnostnimi ukrepi pri delu s poljedelsko mehanizacijo.

Bralce prosimo, naj vprašajo v našem glasilu, kar jih zanima, in naj dajo svoje predloge v zvezi s problemi higiensko tehnične in požarne varnosti.

Varnostni tehnik
Marjan Čuček

114/14
PRIHODNJA ŠTEVILKA

BO IZŠLA AVGUSTA 1964